

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/196/2021

Rady Miejskiej w Żychlinie

z dnia 15 lipca 2021f.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ŻYCHLIN
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	16
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	19
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	19
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	19
3. DEMOGRAFIA	21
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	22
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	23
6. GOSPODARKA	24
7. ZASOBY MIESZKANIOWE	26
8. EDUKACJA I KULTURA	26
9. OCHRONA ZDROWIA.....	31
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	33
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	36
12. POMOC SPOŁECZNA.....	39
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	53
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	60
15. BEZROBOCIE	63
16. BEZDOMNOŚĆ.....	66
17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	67
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	75
19. SYTUACJA DZIECKA.....	79
20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	84
21. ANALIZA SWOT	89
III. PROGRAMOWANIE	97
1. MISJA.....	97
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	98
3. PROGNOZA ZMIAN	117
4. RAMY FINANSOWE.....	120
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	122
6. PROGRAMY I PROJEKTY	122
UWAGI KOŃCOWE.....	125

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 26 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 62% kobiet i 35% mężczyzn, zaś 3% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (42%), a następnie grupy osób w wieku 36-45 lat (23%) oraz 56-65 lat (19%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i powyżej 65 lat (po 4%), zaś 8% ankietowanych nie określiło przynależności do swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to

69% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (23%) oraz zasadniczym zawodowym (4%) i taki sam odsetek respondentów nie określił poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 73% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Żychlin od urodzenia, a 23% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 4 do 37 lat, zaś 4% ankietowanych nie zadeklarowało czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
26	kobiety (62%)	26-35 lat (4%)	od urodzenia (73%)	wyższe (69%)
	mężczyźni (35%)	36-45 lat (23%)	od 4 do 37 lat (23%)	średnie (23%)
		46-55 lat (42%)		
	brak deklaracji (3%)	56-65 lat (19%)	brak deklaracji (4%)	zasadnicze zawodowe (4%)
		pow. 65 lat (4%)		brak deklaracji (4%)
		brak deklaracji (8%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy także 26 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 62% kobiet i 38% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 46-55 lat (42%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 56-65 lat (27%) oraz 36-45 lat (23%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat i osoby powyżej 65 lat (po 4%). Osoby poniżej 25 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
26	kobiety (62%)	26-35 lat (4%)	od urodzenia (62%)	wyższe (65%)
		36-45 lat (23%)	od 4 do 37 lat (27%)	średnie (19%)
		46-55 lat (42%)		zasadnicze zawodowe (4%)
	mężczyźni (38%)	56-65 lat (27%)	brak deklaracji (11%)	brak deklaracji (12%)
		pow. 65 lat (4%)		

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 3 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy Żychlin.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

---

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykrzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób

usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
  - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
  - Polska Cyfrowa,
  - Kapitał ludzki,
  - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
  - Rozwój regionalny,
  - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
  - Kapitał społeczny,
  - Sprawne państwo.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

- 2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmocnienia uczestnictwa w kulturze,
- 2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,
- 2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,
- 2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,
- 2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

- 3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- 3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- 3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 – projekt przygotowany przez Zarząd Województwa Łódzkiego

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Projekt jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. W dokumencie wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer: gospodarczej – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka, społecznej – Obywatelskie społeczeństwo równych szans i przestrzennej – Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. Założenia polityki społecznej ujęto w ramach wymienionego poniżej celu strategicznego i służących jego osiągnięciu celów operacyjnych:

Cel strategiczny 2.: Obywatelskie społeczeństwo równych szans.

- Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego.
- Cel operacyjny 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.
- Cel operacyjny 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2030 – w trakcie opracowywania

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w myśl zapisów art. 16 b Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowuje strategię w zakresie polityki społecznej do roku 2030. W ramach przygotowania projektu dokumentu w 2019 r. wykonane zostały prace naukowo-badawcze (badania i analizy) oraz konsultacje eksperckie, wewnętrzne oraz społeczne z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego. Kluczowe zasady, według których sporządzana jest Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2030 to:

Równość i Solidarność: Strategia wspiera tworzenie równych warunków do osiągnięcia wysokiej jakości życia dla różnych grup mieszkańców, odwołując się do solidarności w stosunku do grup osób wykluczonych społecznie lub na to wykluczenie narażonych.

Spójność i Włączenie: Strategia wspiera realizowanie działań nastawionych na włączanie różnych grup ludności do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym czy kulturalnym regionu, prowadząc do osiągnięcia spójności społecznej na obszarze województwa.

Partycypacja i Partnerstwo: Strategia wspiera partycypację wszystkich interesariuszy, a w szczególności mieszkańców i organizacji społecznych, zarówno w realizacji zapisów Strategii, jak i szerzej, w realizacji działań władz publicznych szczebla regionalnego i lokalnego na zasadach partnerskich.

Ochrona przed dyskryminacją i stygmatyzacją: Strategia wspiera przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji różnych grup mieszkańców z różnych powodów, w tym m.in. płci, wieku, rasy, pochodzenia, statusu materialnego, wyznawanych poglądów, wiary, orientacji seksualnej.

Transparentność działań i procesów: Strategia wspiera transparentność w realizacji działań przez władze szczebla regionalnego i lokalnego, która sprzyja budowaniu zaufania mieszkańców do władz publicznych, co ułatwia realizację zapisów Strategii.

Poszanowanie środowiska: Strategia wspiera realizację działań z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Merytoryczny zakres strategii zorganizowany został wokół przypisanych do celów szczegółowych dokumentu kierunków działania, czyli głównych obszarów interwencji w ramach polityki społecznej. Wyodrębniono następujące kierunki:

Aktywne i silne społeczeństwo:

- kapitał społeczny,
- wsparcie rodziny,
- edukacja,
- kultura.

Standardy i jakość życia:

- ubóstwo oraz ubóstwo energetyczne,
- aktywność zawodowa,
- mieszkalnictwo,
- zdrowy styl życia.

Włączenie społeczno-zawodowe:

- wsparcie osób niepełnosprawnych, w tym z ograniczeniami w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby starsze,
- wsparcie osób uzależnionych lub narażonych na uzależnienia i zachowania ryzykowne,
- bezdomność,
- dostępność społeczno-przestrzenna.

Zagadnienia horyzontalne:

- ekonomia społeczna,
- usługi społeczne.

Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015-2022

Strategia Rozwoju Gminy Żychlin jest dokumentem nakreślającym główne cele i kierunki stałego, zrównoważonego rozwoju gminy, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej.

Strategia określa cel główny: „zapewnienie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego w celu polepszenia warunków bytowych oraz poziomu życia mieszkańców poprzez efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych, z jednoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej”, któremu podporządkowane

są 4 cele strategiczne rozwoju danego obszaru oraz wynikające z nich cele cząstkowe:

Cel strategiczny I – Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Żychlin poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, socjalnego, edukację, oświatę i sport:

- a. zapewnienie bezpiecznych i atrakcyjnych warunków nauczania oraz miejsc rekreacji, kultury;
- b. rozwój infrastruktury technicznej;
- c. ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa socjalnego;
- d. zapewnienie mieszkańcom dostępu do nowoczesnych form przekazu informacji, w szczególności do Internetu.

Cel strategiczny II – Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych specjalizacji:

- a. bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną (głównie infrastrukturę drogową, wodno-kanalizacyjną, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- b. tworzenie dogodnych warunków i wsparcie dla nowo powstających przedsiębiorstw;
- c. promowanie terenów inwestycyjnych;
- d. kształtowanie w społeczności gminy postaw przedsiębiorczych, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet;
- e. aktywizację osób bezrobotnych, chcących podjąć pracę w nowym zawodzie lub podjąć samodzielną działalność gospodarczą;
- f. rozwój instytucji otoczenia biznesu, w szczególności w oparciu o działalność Lokalnej Grupy Działania;
- g. dywersyfikację działalności gospodarczej opartej na rolnictwie.

Cel strategiczny III – Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego:

- a. rewitalizację przestrzeni miejskiej w Żychlinie;
- b. poprawę stanu otaczającego środowiska naturalnego;
- c. dbanie o ład przestrzenny i jego funkcjonalność dla wszystkich mieszkańców gminy;
- d. poprawę zdrowotności mieszkańców,

- e. poprawę stanu i jakości powietrza atmosferycznego;
- f. wykorzystywanie instalacji opartych o odnawialne źródła energii;
- g. zmniejszenie liczby punktowych źródeł ciepła.

Cel strategiczny IV – Odnowa wsi – pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego:

- a. zachowanie stanu dziedzictwa kulturalnego;
- b. podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców;
- c. wykorzystanie dziedzictwa kulturowego gminy w tworzeniu nowoczesnych form nauczania;
- d. podniesienie jakości życia i pracy na wsi i w mieście.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. osiągnięcia i trudności we wdrażaniu strategii, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania jej realizacji, najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane.

Trudności we wdrażaniu strategii:

- ograniczone możliwości finansowe,
- ograniczone możliwości prawne,
- ograniczone możliwości kadrowe,
- ograniczone możliwości lokalowe,
- niespójne przepisy prawne.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy,
- udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim,
- włączanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MGOPS i inne organizacje działające na terenie gminy,
- podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem,
- udzielanie wsparcia rodzinom z osobami niepełnosprawnymi.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkolenia dla bezrobotnych, przekwalifikowanie, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej),
- organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych,
- tworzenie ofert dla przedsiębiorców zatrudniających osoby bezrobotne,
- zapewnienie dostępu do rehabilitacji,
- dostosowywanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy,
- udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim,
- wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych,
- podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem,
- włączanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MGOPS i inne organizacje działające na terenie gminy.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4, co oznacza, że zrealizowano większość założeń programowych.

Działania ocenione najwyżej:

- udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim,
- wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy,

- włączanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MGOPS i inne organizacje działające na terenie gminy.

Działania ocenione najniżej:

- organizowanie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi instytucjami zapewniającymi pracę na terenie gminy zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

---

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Żychlin to gmina miejsko-wiejska położona w północnej części województwa łódzkiego, w obrębie wschodniej części powiatu kutnowskiego. Zajmuje obszar 76,6 km² (w tym obszar miejski 8,69 km²), co stanowi 8,6% powierzchni powiatu, i jest jedną z jedenastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy: od wschodu z gminami Zduny i Kiernozia (powiat łowicki), od południa z gminą Bedno, od zachodu z gminą Oporów i od północy z gminą Pacyna (powiat gostyński, woj. mazowieckie).

Gmina Żychlin obejmuje miasto Żychlin (Osiedle Nr 1 i Osiedle Nr 2) oraz 35 miejscowości zorganizowanych w 21 sołectw: Biała, Brzeziny, Budzyń, Buszków, Chochołów, Czesławów, Dobrzelin, Drzewoski, Grabie, Grabów, Grzybów, Kaczkowizna, Kruki, Pasieka, Sokółówek, Śleszyn, Tretki, Wola Popowa, Zagroby, Zgoda, Żabików. Siedziba władz gminy znajduje się w mieście Żychlin. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Dobrzelin (1 126 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Tretki (43 osoby).

Na terenie gminy działa 28 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Miejsko-wiejska gmina Żychlin, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Lokalnej Grupie Działania – Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM”.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Żychlin pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali atrakcyjne położenie geograficzne i komunikacyjne (w pobliżu autostrady i linii kolejowej) oraz nieskażone środowisko naturalne. Duże znaczenie badani przywiązywali także do dobrze rozwiniętej infrastruktury społecznej – wysokiego poziomu nauczania i odpowiedniego wyposażenia placówek edukacyjnych, stale

rozwijającej się bazy sportowo-rekreacyjnej oraz działalności organizacji pozarządowych. Wśród atutów wymieniono też funkcjonowanie na terenie gminy strefy ekonomicznej oraz działania władz samorządowych na rzecz pozyskania i wspierania inwestorów. Respondenci zwrócili również uwagę na funkcjonowanie na terenie gminy zróżnicowanych branżowo przedsiębiorstw, atrakcyjne tereny rolnicze oraz niską przestępczość.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy. Za równie istotną kwestię ankietowani uznali brak miejsc pracy oraz niskie wynagrodzenia pracowników. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na niewystarczającą liczbę lokalnych zakładów pracy mogących dać zatrudnienie, co przyczynia się do emigracji mieszkańców i znacznie zmniejsza szanse na pozostanie w gminie osób młodych. Za czynniki ograniczające rozwój ankietowani uznali także starzenie się społeczności lokalnej, niewielkie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne i brak odpowiednio wykształconych pracowników, szczególnie kadry technicznej. Według badanych duży problem stanowi też stan infrastruktury gminnej, brak zasobów mieszkaniowych i miejsc rozrywki, a także położenie z dala od większych ośrodków miejskich oraz niewystarczająco rozwinięta komunikacja publiczna. Wypełniający ankietę wspomnieli też o narastającym problemie alkoholizmu wśród mieszkańców, dużej liczbie rodzin dysfunkcyjnych oraz zbyt łatwym dostępie do używek.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (remont dróg, rozbudowa kanalizacji, gazyfikacja gminy, budowa chodników, parkingów, oświetlenia i sygnalizacji świetlnej, modernizacja oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody, wytyczanie ścieżek rowerowych) oraz rozwój szerokopasmowego Internetu. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też uruchomienie żłobka, rozwój infrastruktury i budownictwa mieszkaniowego (jednorodzinne, komunalne, socjalne i mieszkań chronionych), tworzenie miejsc spotkań i rekreacji dla różnych grup wiekowych oraz usprawnienie komunikacji publicznej. Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli również stworzenie warunków do pozyskiwania inwestorów i rozwój strefy ekonomicznej oraz poprawę estetyki miasta i rewitalizację terenów zdegradowanych.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 11 621 osób, wśród których były 6 043 kobiety, które stanowiły 52% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 152 osoby na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy systematycznie malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy rosła.

W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Saldo migracji ludności gminy w analizowanym okresie ulegało wahaniom i było w latach 2017-2019 stale ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 900	1 874	1 785
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 311	7 104	6 973
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 735	2 798	2 863
ogółem	11 946	11 776	11 621

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	93	101	79
liczba zgonów	170	175	170
przyrost naturalny	-77	-74	-91

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	78	72	89
w tym z zagranicy	2	0	0
liczba osób wymeldowanych poza gminę	520	516	499
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji ogółem	-442	-444	-410

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa w gminie Żychlin jest bardzo dobrze rozwinięta, zaopatruje w wodę za pomocą pięciu studni głębinowych ponad 99% mieszkańców. Stacja uzdatniania wody w Żychlinie może wyprodukować 3 900 m³ wody na dobę. Sieć kanalizacyjna ma długość 25,2 km i jest dostępna dla ponad 72% mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych. Jej przepustowość wynosi 3 750 m³ na dobę. Obsługuje ona ok. 74% mieszkańców. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Słudwi. Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej. Źródłem zaopatrzenia mieszkańców w gaz jest dystrybucja gazu w butlach. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	125,3
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	11 505
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	25,2
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	8 407
oczyszczalnia ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	8 599
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	–
liczba przyłączy sieci gazowej	–
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	130,51
w tym długość dróg gminnych (w km)	65,13

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje w 2017 r.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa wodociągu we wsi Drzewoszki wraz z opracowaniem PT; 2. Modernizacja drogi we wsi Orątki Górne; 3. Utwardzenie terenu działki budowlanej przy Urzędzie Gminy w Żychlinie; 4. Modernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żychlinie i Szkoły Podstawowej w Grabowie; 5. Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i przeciwpożarowej w Przedszkolu Samorządowym nr 1 w Żychlinie; 6. Modernizacja budynku Zespołu Szkół Nr1 w Żychlinie; 7. Budowa oświetlenia ulicznego w Sołectwie Pasieka; 8. Modernizacja pomieszczeń Żychlińskiego Domu Kultury oraz świetlicy wiejskiej we wsi Czesławów.
inwestycje 2018 r.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja skrzyżowania z ruchem okrężnym przy Placu 29 Listopada w Żychlinie, drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Grabie – Oleszcze, nawierzchni drogi ul. Dobrzelińskiej w Żychlinie oraz przebudowa ulicy 3 Maja; 2. Modernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żychlinie oraz budynku szkoły podstawowej w Grabowie; 3. Modernizacja Oddziału Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Grabowie; 4. Modernizacja dachu i placu zabaw Przedszkola Samorządowego Nr1 w Żychlinie; 5. Budowa kanalizacji sanitarnej z częściową wymianą wodociągu na ul. Żeromskiego; 6. Budowa oświetlenia na placu rekreacyjnym przy ulicy Łąkowej, przy ulicy Traugutta oraz aktywnego przejścia dla pieszych przy ulicy Narutowicza w Żychlinie; 7. Modernizacja świetlicy wiejskiej w Czesławowie oraz pomieszczeń budynku Żychlińskiego Domu Kultury.
inwestycje 2019 r.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa ulicy Dolnej w Żychlinie oraz modernizacja ulicy Chabrowej; 2. Przebudowa drogi gminnej w miejscowościach Czesławów, Drzewoszki Wielkie; 3. Modernizacja Szkoły Podstawowej w Grabowie oraz budowa sieci internetowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żychlinie; 4. Adaptacja budynku Zespołu Szkół Nr 1 na cele Szkoły Podstawowej Nr1 i Liceum Ogólnokształcącego w Żychlinie; 5. Wykonanie placu zabaw dla dzieci w sołectwie Grzybów; 6. Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Czesławowie oraz remont dachu budynku świetlicy wiejskiej w Chochołowie.

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Żychlin posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 130,51 km (w tym drogi gminne 65,13 km). Gmina znajduje się w korzystnym położeniu względem ważniejszych ciągów drogowych:

- na zachód od granic gminy przebiega Autostrada Bursztynowa A1 – najbliższy wjazd to węzeł Kutno Wschód położony w odległości ok. 12 km od miasta Żychlin,
- na południe od granic gminy przebiega droga krajowa nr 92 (prowadząca na zachód do Kutna i Poznania, na wschód do Łowicza i Warszawy).

Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

- droga nr 573 relacji Żychlin – Nowy Duninów (droga krajowa nr 62), w Żychlinie łączy się z drogą wojewódzką nr 583,
- droga nr 583 relacji Bedlno (droga krajowa nr 92) – Żychlin – Sanniki (droga wojewódzka nr 577).

Na południowym skraju, wzdłuż granicy administracyjnej gminy przebiega magistralna linia kolejowa E20 Warszawa – Poznań ze stacją kolejową Żychlin położoną poza granicami gminy, w odległości około 2 km od miasta. Najbliższe znaczące węzły kolejowe są zlokalizowane w Kutnie oraz Łowiczu.

Na terenie miasta funkcjonuje miejska komunikacja autobusowa obsługiwana przez Samorządowy Zakład Budżetowy w Żychlinie. Zakład utrzymuje komunikację pomiędzy miastem a dworcem kolejowym z odpowiednio zlokalizowanymi przystankami komunikacji miejskiej na obsługiwanym terenie. Ponadto Zakład w ramach odrębnej umowy prowadzi dowóz dzieci do szkół, dla których gmina Żychlin jest organem prowadzącym. W skład taboru autobusowego wchodzi 7 pojazdów. Dogodne połączenia z Kutnem, Łodzią, Płockiem zapewnia komunikacja autobusowa PKS oraz przewoźnicy prywatni.

Miasto Żychlin położone jest w odległości ok. 68 km od Łodzi (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa łódzkiego), ok. 20 km od Kutna (siedziby władz powiatu kutnowskiego), ok. 118 km od Warszawy, ok. 32 km od Łowicza i ok. 30 km od Gostynina.

6. GOSPODARKA

Choć w gminie Żychlin dominuje rolnictwo, nie brak jest również podmiotów prowadzących działalność w sektorze usług, produkcji czy przetwórstwa rolno-spożywczego. Produkcja przemysłowa występuje na terenie miasta Żychlina oraz w Dobrzelinie. Opiera się na bazie firm o profilu elektromaszynowym i spożywczym. Najbardziej znane firmy na terenie gminy to: Zakład Maszyn Elektrycznych EMIT S.A., Fabryka Transformatorów, MICEL Sp. z o.o., DiMa Sp. z o.o., „UNION CHOCOLATE” Sp. z o.o. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy

wynosi ok. 91%, zaś lasy stanowią zaledwie 0,6% jej terenu. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	7 660
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	7 008
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	48
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	604 (nieużytki – 107)

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Na terenie gminy występują gleby o zróżnicowanej przydatności rolniczej, przy czym dominują gleby dobre i bardzo dobre o wysokim wskaźniku bonitacji (III i IV klasa bonitacyjna). Słabe gleby zajmują tylko niewielkie powierzchnie w północno-wschodniej części gminy. Najsłabsze użytki rolne to piaszczyste gleby o składzie mechanicznym piasków luźnych lub piasków słabo gliniastych. Obszar gleb średnich i słabych jest niewielki. Stwarza to duże możliwości do intensyfikacji upraw polowych, a także rozwoju warzywnictwa i sadownictwa.

Wśród upraw dominują w gminnych gospodarstwach zboża, a następnie ziemniaki, uprawy przemysłowe, warzywa gruntowe, buraki cukrowe oraz rzepak. W największej liczbie gospodarstw hodowany jest drób, przy czym dominuje drób kurzy. Prowadzona jest również hodowla bydła, trzody chlewnej i tylko w kilku gospodarstwach – koni.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy Żychlin rosła. Dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych ogółem (według stanu na koniec roku)	626	629	634

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na koniec 2019 r. na terenie gminy funkcjonowały 634 podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne.

Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo, a także przetwórstwo przemysłowe.

7. ZASOBY MIESZKANIOWE

W 2019 r. gmina Żychlin posiadała w swoich zasobach 438 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 14 427,49 m², w których zamieszkiwało 1 006 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 32,94 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 14,34 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2019 r. gmina nie dysponowała takimi lokalami. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Żychlin w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	440	440	438
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	14 419,40	14 427,19	14 427,49
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 101	1 045	1 006
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	32,77	32,79	32,94
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	13,10	13,81	14,34
liczba mieszkań socjalnych	0	0	0

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Żychlin tej formy wsparcia udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	507	465	439
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	4 520	4 306	3 883
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	735 250	710 594	639 685

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2019/2020 w gminie funkcjonowało 12 placówek systemu oświaty: w tym 5 placówek wychowania przedszkolnego, 5 szkół podstawowych oraz

2 szkoły ponadpodstawowe. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	380	30 os. = 25,78 et.
w tym przedszkola	3	271	23 os. = 18,78 et.
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	109	7 os. = 7 et.

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	5	776	117 os. = 70 et. (w tym jedno przedszkole)
szkoły ponadpodstawowe	2	66	22 os. = 7 et.

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Tabela 14. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Żychlinie	ul. 1 Maja 36, 99-320 Żychlin
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie – Przedszkole Samorządowe Nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie	ul. Żeromskiego 8, 99-320 Żychlin
3.	Społeczne Przedszkole w Orątkach (prowadzone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice)	Orątki Dolne 1, 99-320 Żychlin
4.	Zespół Szkół nr 1 w Żychlinie – Szkoła Podstawowa Nr 1 w Żychlinie	ul. Łukasińskiego 21, 99-320 Żychlin
5.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie – Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie	ul. Żeromskiego 8, 99-320 Żychlin
6.	Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej wraz z Oddziałami Przedszkolnymi w Grabowie	Grabów, ul. Szkolna 4, 99-319 Dobrzelin
7.	Społeczna Szkoła Podstawowa w Orątkach (prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice)	Orątki Dolne 1, 99-320 Żychlin
8.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „DoMOSTwo” – Szkoła Podstawowa	ul. Dobrzelińska 6, 99-320 Żychlin
9.	Zespół Szkół Nr 1 w Żychlinie – Liceum	ul. Łukasińskiego 21, 99-320 Żychlin

	Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Żychlinie	
10.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „DoMOSTwo” w Żychlinie – Szkoła Branżowa I stopnia	ul. Dobrzelińska 6, 99-320 Żychlin

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Żychliński Dom Kultury (Zedek). Jego głównym zadaniem jest inicjowanie wszelkich form działalności statutowej mających na celu rozwijanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej, szeroko pojęta edukacja kulturalna i oświatowa, działania na rzecz wszystkich grup społecznych, wspieranie inicjatyw oddolnych oraz wspomaganie działań promocyjnych gminy. Realizowane zadania mają na celu stworzenie jak najlepszych warunków do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców przez edukację kulturalną, kształtującą podstawowe nawyki odbiorcy wartości kulturalnych. W ramach różnorodnych sekcji w 2019 r. odbywały się m.in.: zajęcia gry na gitarze, pianinie, akordeonie, ukulele, perkusji, nauka tańca nowoczesnego, breakdance, zajęcia taneczne dla dzieci, zajęcia teatralne, plastyczne, akademia rysunku i malarstwa, nauka języka angielskiego, akademia szycia dla dzieci, zajęcia wokalne dla dzieci, papieroplastyka, nauka tańca ludowego, nauka tańca dla cheerleaderek i hip-hopu, zajęcia aerobiku. W Zedeku funkcjonuje też Uniwersytet Trzeciego Wieku – w ramach opłat słuchacze mogą wybrać dowolną liczbę sekcji tematycznych, w których chcą uczestniczyć. Na deskach Zedeku odbywa się szereg imprez rozrywkowych, przeglądów, konkursów wokalnych, koncertów i benefisów. Działa również Klub Krasnala. Placówka organizuje co roku koncert finałowy WOŚP oraz Święto Żychlina.

Sieć bibliotek składa się z Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Marii Kownackiej w Żychlinie oraz jej dwóch filii w Żychlińskim Domu Kultury i w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym. Biblioteka oferuje swoim użytkownikom możliwość skorzystania z uniwersalnego i powiększającego się księgozbioru, w tym kolekcję reprintów, książki mówionej, literatury regionalnej, mini muzeum poświęconego patronce, bezpłatnego dostępu do Internetu z możliwością wydruku czarno-białego i kolorowego, skanowania i kserowania. Ciekawie prezentuje się również oferta zajęć poświęconych upowszechnianiu książki i promocji czytelnictwa. Biblioteka to przyjazne miejsce spotkań lokalnej społeczności, centrum edukacyjne, oferujące różnorodne formy działalności kulturalnej i oświatowej. Księgozbiór na dzień

31.12.2019 r. wynosił 45 057 woluminów. Na koniec roku zarejestrowano 2 691 czytelników. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 29 101 czytelniczek i czytelników, którzy skorzystali łącznie z 58 890 woluminów. W 2019 r. placówka zorganizowała wystawy książek i plastyczne, spotkania autorskie, spotkania dla dzieci z ciekawymi ludźmi, lekcje biblioteczne, zajęcia komputerowe, warsztaty plastyczne i literackie, konkursy i wycieczki, prelekcje, odczyty, pogadanki, warsztaty literackie i plastyczne, spotkania z baśnią, imprezy czytelniczo-medialne i imprezy literackie.

W czterech miejscowościach gminy (Śleszyn, Czesławów, Grzybów, Chochołów) funkcjonują świetlice wiejskie, w których zajęcia prowadzone są w ramach działań referatu UM – Gminnego Centrum Promocji i Informacji oraz Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy Żychlin.

Na terenie gminy ukazuje się przygotowywany przez Gminne Centrum Promocji i Informacji lokalny informator „Nowe Echo Żychlina”. Zawiera bieżące informacje o gminie i dystrybuowany jest do jak najszerszej liczby mieszkańców. Centrum, dbając o wizerunek miasta i gminy, organizowało też w 2019 r. uroczystości i wydarzenia takie jak: uroczysta gala rozdania nagród „Puls Żychlina”, obchody uchwalenia konstytucji 3 Maja wraz z piknikiem narodowym, Dzień Sołtysa, rocznicę wybuchu II Wojny Światowej, obchody Narodowego Święta Niepodległości oraz kiermasz świąteczny wraz z rozpaleniem drzewka bożonarodzeniowego w centrum miasta.

Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	b.d.	b.d.
świetlice	5	b.d.	b.d.
biblioteki i filie	2	4 512	8

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2019 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Żychliński Dom Kultury	ul. Fabryczna 3, 99-320 Żychlin
2.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej w Żychlinie	ul. Aleje Racławickie 5, 99-320 Żychlin

3.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej – Filia Nr 1 w Żychlinie	ul. Fabryczna 3, 99-320 Żychlin
4.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej – Filia Nr 2 w Grzybowie	Grzybów Dolny 58, 99-321 Śleszyn
5.	Świetlica socjoterapeutyczna prowadzona przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	ul. 1 Maja 23/25, 99-320 Żychlin
6.	<p>Świetlice wiejskie – zajęcia prowadzone przez referat UM – Gminne Centrum Promocji i Informacji oraz Koła Gospodyń Wiejskich z terenu gminy Żychlin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świetlica wiejska w Śleszynie – Koło Gospodyń Wiejskich w Śleszynie, • świetlica wiejska w Czesławowie – Koło Gospodyń Wiejskich w Czesławowie, • świetlica wiejska w Grzybowie – Koło Gospodyń Wiejskich w Grzybowie, • świetlica wiejska w Chochołowie – Koło Gospodyń Wiejskich w Chochołowie 	Śleszyn, Czesławów, Grzybów, Chochołów

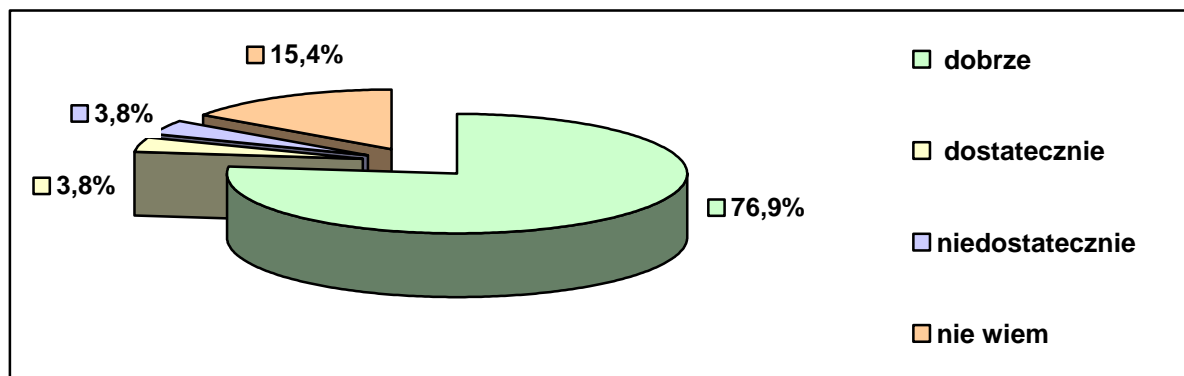
Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie. Według 80,7% respondentów jest ona dobra lub dostateczna. Tylko 3,8% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 15,4% ankietowanych.

Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

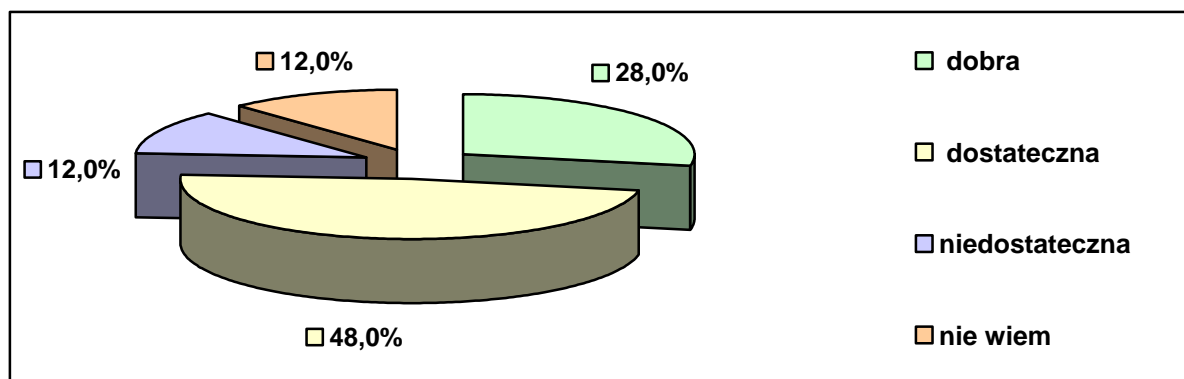
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to została oceniona równie pozytywnie, bowiem 76,9% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Wysoki odsetek (23,1%) respondentów nie przedstawił zdania w tej sprawie. Nikt z uczestników badania nie ocenił tej oferty negatywnie.

Brak żłobka jest problemem dla 32% ankietowanych. Zdaniem 16% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Ponad połowa (52%) respondentów nie potrafiła jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie. Według 48% ankietowanych jest ona dostateczna, z kolei 28% badanych przyznało, że jest dobra. Przeciwnego zdania było 12% pytanych i taki sam odsetek respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Żychlin w 2019 r. funkcjonowały 3 zakłady opieki zdrowotnej oraz działało 6 aptek. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	3
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	3
liczba prywatnych praktyk lekarskich	b.d.
liczba aptek i punktów aptecznych	6

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Gmina Żychlin charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach,

jak np. w Kutnie. Leczenie szpitalne pacjentów odbywa się w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Kutnowski Szpital Samorządowy im. dr. Antoniego Troczewskiego”. W jednostce funkcjonują:

- SOR z Centralną Izbą Przyjęć i Ambulatorium,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- Oddział Chirurgiczny Ogólny i Chirurgii Onkologicznej,
- Oddział Dermatologiczny,
- Oddział Endokrynologiczny,
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy,
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
- I Oddział Chorób Wewnętrznych,
- II Oddział Chorób Wewnętrznych,
- III Oddział Chorób Wewnętrznych,
- Oddział Neonatologiczny,
- Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym,
- Oddział Pediatriczny,
- Oddział Rehabilitacyjny z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej,
- Blok Operacyjny.

Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 18. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie w 2019 r.

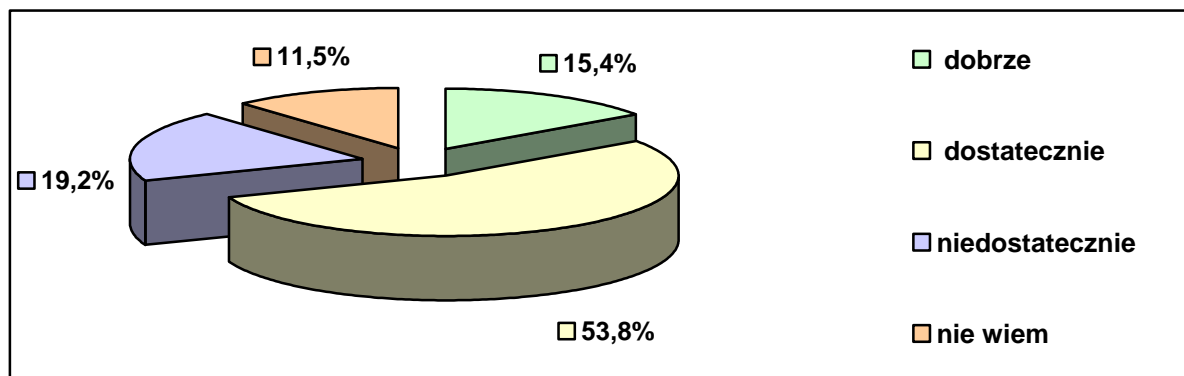
lp.	podmiot	adres
1.	LuxMedica Medycyna Rodzinna	ul. Konwaliowa 2, 99-320 Żychlin
2.	Promed s.c. NZOZ	ul. Dobrzeleńska 6, 99-320 Żychlin ul. Narutowicza 31, 99-320 Żychlin
3.	NZOZ Almamed s.c.	ul. Marii Konopnickiej 5A, 99-320 Żychlin
4.	Apteka H2O	ul. Narutowicza 71/1, 99-320 Żychlin
5.	Pod Złotą Wagą. Apteka	ul. Narutowicza 72, 99-320 Żychlin
6.	Apteka Dr Max	ul. Łąkowa 3A, 99-320 Żychlin
7.	Apteka Szlachetna	ul. Konwaliowa 2, 99-320 Żychlin
8.	Grupa Medest Apteka Bellis	ul. 1 Maja 3, 99-320 Żychlin
9.	Apteka H2O	ul. Narutowicza 20, 99-320 Żychlin

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość mieszkańców pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Według 53,8% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 15,4% badanych przyznało, że jest dobra. Jednak 19,2% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 11,5% badanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Żychlin służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się obiekty: Stadion Miejski w Żychlinie, Boisko Wielofunkcyjne w Żychlinie przy ul. Łąkowej, Boisko „ORLIK” przy ul. Łukasińskiego, Żychliński Dom Kultury, Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Dobrzelin, siłownie zewnętrzne w parku przy ul. Fabrycznej, w miejscowości Śleszyn i Czesławów koło świetlic wiejskich, a także 6 ogólnodostępnych placów zabaw.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe:

- Stowarzyszenie Volley Team Żychlin – klub siatkarski prowadzący w 2019 r. łącznie dziewięć sekcji dla chłopców i dziewczyn,
- Stowarzyszenie Piłkarskie MKS Żychlin – klub piłkarski prowadzący 3 drużyny, w tym jedną seniorską.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	14
kluby sportowe	2
w tym uczniowskie kluby sportowe	0

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W 2019 r. gmina Żychlin często była współorganizatorem turniejów sportowych, które organizowały branżowe grupy zakładowe, np. turniej strażacki w tenisa stołowego o puchar Burmistrza Gminy Żychlin, turniej w tenisa stołowego wszystkich delegatów cukrowni zrzeszonych w KSC czy Summer Cup 2019 rocznik 2008 i 2009. Gmina, oprócz współorganizacji, starała się także organizować samodzielnie wydarzenia sportowe, które cieszyły się popularnością wśród mieszkańców gminy i okolicznych miejscowości. Zorganizowała II Otwarte Mistrzostwa w Wyciskaniu Sztangi Leżąc. W zawodach wzięło udział łącznie 50 zawodników i zawodniczek. Nowością edycji w 2019 r. była kategoria open Kobiet. Z okazji Dnia dziecka został zorganizowany turniej „Bitwa w Dwa Ognie”, w którym łącznie ze szkół podstawowych udział wzięło około 72 zawodników. Z okazji obchodów Święta Niepodległości został zorganizowany międz Zakładowy turniej w tenisa stołowego, w którym swój udział zgłosiły 32 delegacje.

W 2019 r. gmina Żychlin po raz pierwszy zorganizowała wakacje na sportowo na Stadionie Miejskim. W czasie wakacji stadion był otwarty od 10 do 17 dla dzieci i młodzieży i od godz. 18 do 21 z możliwością skorzystania z boiska do piłki plażowej dla grup zorganizowanych. Dzieci biorące udział w wakacjach miały zorganizowane profesjonalne treningi z piłki nożnej i piłki siatkowej, oprócz tego zostały utworzone stanowiska do e-sportu. W ciągu trwania akcji brało w niej udział około 679 dzieci.

Gmina Żychlin położona jest na Nizinie Środkowomazowieckiej w mezoregionie Równiny Kutnowskiej, oddzielonej od zachodu morenami kutnowskimi od Wysoczyzny Kłódawskiej, a rzeką od równiny Łowicko-Błońskiej. Żychlin znajduje się w dorzeczu rzeki Bzury, przez miasto przepływa rzeka Słudwia, którą należy zaliczyć do mniejszych rzek regionu. Przez wschodni teren gminy, wzdłuż jej granicy przepływa rzeka Przysowia, która jest dopływem rzeki Słudwi.

Gmina wchodzi w skład regionu przyrodniczo-leśnego określanego jako dzielnica Równin Warszawsko-Kutnowskich w obrębie Krainy Mazowiecko-Podlaskiej. Tereny leśne i zadrzewione są na terenie gminy bardzo nieliczne i rozlokowane w znacznym rozproszeniu. Lasy występują w postaci zwartego kompleksu leśnego niedaleko miejscowości Kruki, Dobrzelin i Śleszyn.

Na obszarze gminy występuje:

- 5 pomników przyrody (2 w miejscowości Dobrzelin oraz 3 w Żychlinie);
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Przysowy (obejmuje gminę Żychlin oraz Kiernozia (powiat łowicki) i zajmuje powierzchnię 2 168 ha);
- Obszar Natura 2 000 Doliny Przysowy i Słudwi.

Środowisko kulturowe gminy Żychlin obejmuje wiele obiektów nieruchomości różnicowanych pod względem wartości historycznych, artystycznych i kulturowych. Wśród tych zasobów na szczególną uwagę zasługują obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną w formie wpisu do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. W Rejestrze znajdują się następujące obiekty:

- Kościół Parafialny pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła,
- dzwonnica Kościoła Parafialnego w Żychlinie,
- synagoga przy ul. Zdrojowej 6,
- dom z oficynami, ul. Jana Pawła II 17,
- 2 domy mieszkalne koło kościoła w Żychlinie przy Pl. 29 Listopada nr 25/26 i nr 27,
- Dwór w Dobrzelinie oraz park podworski wraz z otoczeniem – ul. Jagiełły 82,
- Kościół Parafialny pw. św. Aleksandra w Śleszynie,
- dwór w Śleszynie – ul. Kasztanowa 27,
- dwór murowany w Śleszynku wraz z parkiem krajobrazowym z lat 20. XX w.,
- Zespół Dworski w Zarębowie, w skład którego wchodzi: dwór murowany, kaplica dworska murowana, spichlerz murowany, park dworski krajobrazowy z początku XX w. o powierzchni 8 ha.

Gmina Żychlin nie posiada znaczącego potencjału dla rozwoju usług turystycznych. Baza noclegowa jest słabo rozwinięta. Na terenie gminy znajdują się 4 obiekty zbiorowego zakwaterowania, m.in. Hotel u Jędrusia i Hostel u Moniki w Żychlinie oraz Hotel Różana Rezydencja w Zarębowie, a także 1 gospodarstwo agroturystyczne.

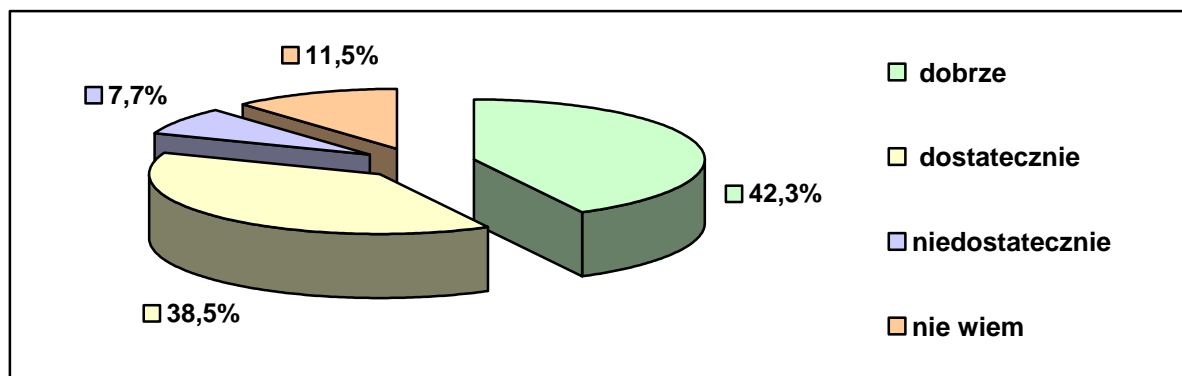
Dane na temat obiektów noclegowych w gminie zawiera poniższa tabela.

Tabela 20. Baza noclegowa w 2019 r.

liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych	4
liczba gospodarstw agroturystycznych	1

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 42,3% ankietowanych uznało ją za dobrą, a 38,5% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 7,7% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 11,5% pytanym.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Żychlinie, w latach 2017-2019 na terenie gminy Żychlin stwierdzono ogółem 132 przestępstwa w 2017 r., 136 przestępstw w 2018 r. i 139 przestępstw w 2019 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie, to odpowiednio: 5, 13 i 12. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przepiępstwa odnotowane w gminie w latach 2017-2019

przepiępstwa w rozbiciu na poszczególne kategorie	liczba przepiępstw 2017	liczba przepiępstw 2018	liczba przepiępstw 2019
przeciwko mieniu	58	48	59
przeciwko wolności	11	6	4
przeciwko bezpieczeñstwu w komunikacji	17	16	29
przeciwko życiu i zdrowiu	6	16	8
przeciwko rodzinie i opiece	8	18	12
przeciwko wiarygodności dokumentów	7	6	3
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	1	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	5	1	3

Dane Komisariatu Policji w Żychlinie.

Do najczęściej popełnianych przepiępstw w 2019 r. należały: przepiępstwa przeciwko mieniu (59 przypadków, o 11 więcej w porównaniu z 2018 r.), przeciwko bezpieczeñstwu w komunikacji (29 przypadków, o 13 więcej w porównaniu z 2018 r.) i przeciwko rodzinie i opiece (12 przypadków, o 6 mniej w porównaniu z 2018 r.).

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Żychlinie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 26 takich procedur, w 2018 r. – 30, a w 2019 r. – 29.

Według danych Sądu Rejonowego w Kutnie – I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadził w latach 2018-2019 (dane z 2017 r. nie zostały uwzględnione w statystyce z powodu zmiany systemu elektronicznego, który nie uwzględnia tego okresu) wobec mieszkańców gminy Żychlin następujące nadzory i dozory kuratorskie:

Tabela 22. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
b.d.	b.d.	77	75	75	71
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					

liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	2	2	5	5
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	17	16	17	16
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	3	3	2	2
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	21	21	18	17
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	34	33	33	31

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Kutnie.

Tabela 23. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

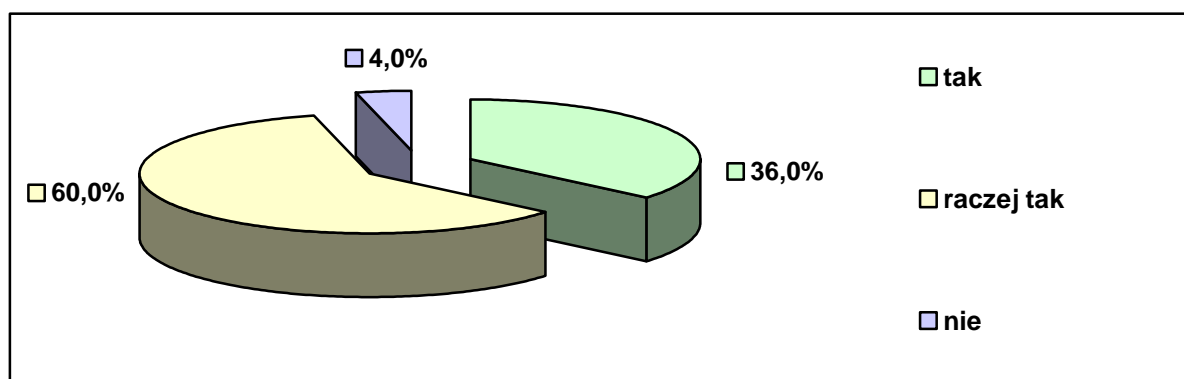
2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
b.d.	b.d.	44	54	51	62
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób

b.d.	b.d.	35	45	40	51
spraw nieletnich, którzy dokonali czynu karalnego albo prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
b.d.	b.d.	9	9	11	11

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Kutnie.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Żychlin pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że zdecydowana większość (96%) uczestników badania w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 4% respondentów nie podziela tej opinii.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci czy pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z końcem 2019 r. kadre Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 46 pracowników (w tym 23 na umowę zlecenie). Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24. Stan zatrudnienia w MGOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	5	–
pracownicy socjalni	7	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	18 (umowa zlecenie)	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 (umowa zlecenie)	–
pozostali pracownicy	11	–

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Żychlin wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 661 mieszkańców.

Tabela 25. Wykształcenie kadry MGOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób			
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	pozostali pracownicy	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	4	6	6	
	wyższe niekierunkowe	1	–	3	
	średnie kierunkowe	–	1	–	
	średnie niekierunkowe	–	–	1	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	5	–	2
		w trakcie realizacji	–	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	6	–
		w trakcie realizacji	–	–	–

	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–	–
		w trakcie realizacji	–	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			–		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–		

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 4 osoby z kadry kierowniczej, 6 pracowników socjalnych i 6 pozostałych pracowników, zaś wykształceniem wyższym niekierunkowym legitymowała się 1 osoba z kadry kierowniczej i 3 pozostałych pracowników. Wykształcenie średnie kierunkowe posiadał 1 pracownik socjalny, a średnie niekierunkowe 1 z pozostałych pracowników. Dodatkowo 5 osób z kadry kierowniczej MGOPS-u oraz 2 pozostałych pracowników posiadało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto 6 pracowników socjalnych posiadało, specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Żychlin na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	13 548 141,99	13 398 445,93	15 121 251,60
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 896 929,78	2 827 328,30	2 797 866,39
w tym na świadczenia rodzinne	10 651 212,21	10 571 117,63	12 323 385,21
na zadania własne gminy	2 855 177,49	2 809 610,77	2 782 997,28
na zadania zlecone gminie	10 692 964,50	10 588 835,16	12 338 254,32

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej MGOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym

Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	726	548	649
liczba rodzin	565	531	489
liczba osób w rodzinach	1 167	994	999
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	9,77%	8,44%	8,60%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 ulegała wahaniom, analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 28. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	289
18-25 lat	46
26-35 lat	103
36-45 lat	156
46-55 lat	107
56-65 lat	135
66 lat i więcej	58
razem	894

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Tabela 29. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	36

pracuje dorywczo	36
nie pracuje	157
studiuje	1
uczy się	2
na rencie	30
na emeryturze	63
na zasiłku dla bezrobotnych	8
bezrobotny bez prawa do zasiłku	176

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez MGOPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku oraz osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	426	373	267	774	697	512
bezdomność	8	8	6	8	8	6
potrzeba ochrony macierzyństwa	12	18	12	59	79	51
bezrobocie	259	242	235	545	491	469
niepełnosprawność	162	143	146	254	263	234
długotrwała lub ciężka choroba	75	80	97	93	105	205
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	136	109	104	521	431	382
w tym rodziny niepełne	90	72	70	257	215	220
w tym rodziny wielodzietne	46	37	34	264	216	172
przemoc w rodzinie	45	53	24	122	116	76

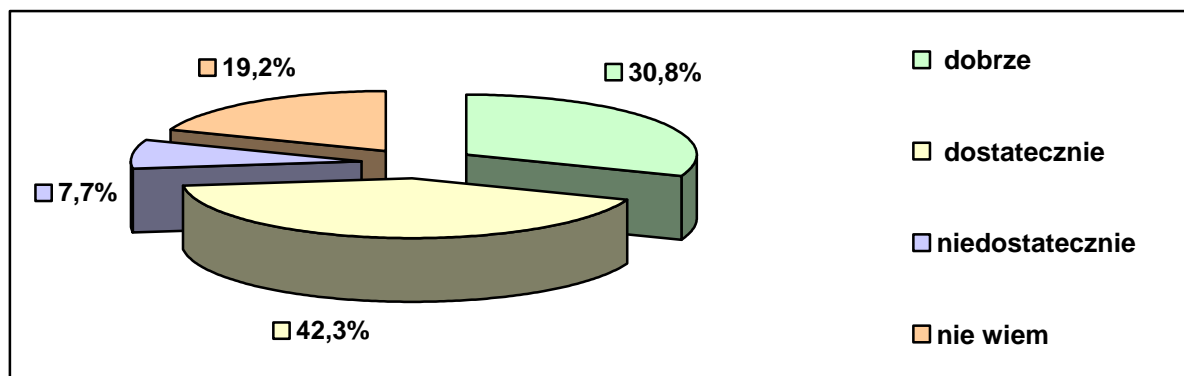
alkoholizm	24	24	10	27	24	22
narkomania	1	1	1	1	1	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	4	3	6	4	4
zdarzenie losowe	4	1	0	11	1	0
klęska żywiołowa i ekologiczna	2	0	0	4	0	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były ubóstwo oraz bezrobocie. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów zmniejszała się. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były: ulegająca wahaniom w analizowanym okresie niepełnosprawność, zmniejszająca się liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, rosnąca liczba przypadków długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz wahająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: zmniejszająca się liczba przypadków alkoholizmu, ulegająca wahaniom w analizowanym okresie potrzeba ochrony macierzyństwa, a także malejąca liczba przypadków bezdomności i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Na zbliżonym poziomie pod względem liczby rodzin utrzymywały się nieliczne przypadki zdarzeń losowych, klęski żywiołowej lub ekologicznej oraz narkomanii.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Ponad 73% badanych pozytywnie oceniło te działania. Zdaniem 42,3% ankietowanych są one dostateczne, z kolei 30,8% pytanym przyznało, że są dobre. Jednocześnie 7,7% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 19,2% respondentów. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	454	339	439	398	328	425	655	584	785
rzeczowa	272	209	210	167	203	64	512	410	214
praca socjalna	X	X	X	215	169	670	387	436	1 305
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	X	X	X	X	X	X
schronienie	7	3	5	7	3	5	7	3	5
usługi opiekuńcze	67	60	65	67	59	65	76	66	68
specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	10	9	9	9	8	28	26	26
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	36	36	34	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Żychlin najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym

okresie ulegała wahaniom. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc w formie pracy socjalnej, a w następnej kolejności pomoc rzeczową, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku oraz wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego. W obu przypadkach liczba rodzin, którym przyznano pomoc, w trakcie rozpatrywanego okresu ulegała wahaniom. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych, a także specjalistycznych usług opiekuńczych oraz schronienia.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 28 kontraktów socjalnych, w 2018 r. – 9 kontraktów i w 2019 r. także 9 takich kontraktów.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2019 r. 23 rodziny dysfunkcyjne, w których wychowywało się 45 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 32. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	20	18	23
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	41	42	45
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	24	58	66
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	37 142,65	57 153,63	56 557,18

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca

dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MGOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	8	5	2
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	36	36	34

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Żychlin zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 34. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	35	75	151
liczba rodzin objętych wsparciem	8	13	43
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	23	23	31

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej MGOPS w Żychlinie przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 zarówno wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, jak i liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, ulegała wahaniom. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łącna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 644 989,97	3 569 013,17	3 654 836,38
liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 323	1 326	1 206

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	8 527	8 394	7 708
zasiłek rodzinny i dodatki (art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych)	297	331	305
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	44	45	30
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	197	175	144
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	571	419	372
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	666	624	633
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	485	448	433
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	665	613	532
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 137	1 147	1 030
zasiłek pielęgnacyjny	4 052	3 994	4 048
świadczenie pielęgnacyjne	562	532	546
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	71	92	67
świadczenie rodzicielskie	475	427	372
zasiłek dla opiekuna	73	56	49
specjalny zasiłek opiekuńczy	291	257	308
razem	18 113	17 554	16 577

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszyła się. Podstawowym świadczeniem

rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu samotnego wychowania dziecka oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie realizował Program Rodzina 500+. W 2019 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **7 766 575,30 zł**. W 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miały 1 053 rodziny, a świadczeniem objęto w sumie 1 602 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Żychlin przyznano 2 takie świadczenie w 2017 r. i 1 świadczenie w 2018 r.

W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”

z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 821 rodzin i objęło łącznie 1 108 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 332 250 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 480 dzieci i 797 osób dorosłych w 2017 r. oraz 427 dzieci i 667 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 421 dzieci i 630 osób dorosłych w 2019 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Polski Komitet Pomocy Społecznej we współpracy z MGOPS-em udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom z gminy, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. MGOPS w 2019 r. kwalifikował do programu osoby potrzebujące, spełniające kryteria i wydawał skierowania po odbiór żywności. W ramach działań towarzyszących prowadzono też: warsztaty dotyczące zasad ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, warsztaty dietetyczne i zdrowego odżywiania, zajęcia w ramach programu edukacyjnego dotyczącego zasad żywienia i przeciwdziałania marnotrawieniu żywności oraz warsztaty kulinarne dotyczące sposobu wykorzystywania produktów programu FEAD do przygotowania potraw.

MGOPS, realizując ustawowe działania z zakresu pomocy społecznej, współpracował z instytucjami i placówkami, były to m.in.: PCPR-y, Domy Pomocy Społecznej, ZUS, KRUS, służba zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Powiatowy Urząd Pracy, PCK, PKPS, Urząd Skarbowy, Związek Emerytów i Rencistów oraz Związek Kombatantów, Stowarzyszenie Aktywizacji Bezrobotnych Regionu Żychlińskiego, Stowarzyszenie „Blisko Dziecka”, Lokalne Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia”, Policja, Sąd, Prokuratura i zakłady karne. W 2019 r. Ośrodek przeprowadził na rzecz PCPR-u i innych OPS-ów 76 wywiadów alimentacyjnych, a także skierował do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie 30 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	147	126	137
liczba przyznanych świadczeń	1 720	1 578	1 527
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	640 842,66	621 953,30	569 723,53

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie na terenie gminy funkcjonują: Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żychlinie (30 miejsc), Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny „DoMOStwo” w Żychlinie (57 wychowanków na koniec grudnia 2019 r.), Świetlica socjoterapeutyczna prowadzona przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka” (39 uczestników, 3 opiekunów) oraz 4 świetlice wiejskie (w miejscowościach: Śleszyn, Czesławów, Grzybów i Chochołów).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek powiatowych, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji	kategoria klienta	liczba osób z gminy objętych wsparciem
1.	Poradnia Psychologiczno-	ul. Kościuszki 52, 99-300 Kutno	dzieci i młodzież, rodzice	64

	Pedagogiczna			
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Krzywoustego 11, 99-301 Kutno	- osoby niepełnosprawne - dzieci pozbawione opieki	b.d.
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Wyszyńskiego 13, 99-301 Kutno	osoby niepełnosprawne, dzieci niepełnosprawne	b.d.
4.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Wyszyńskiego 11, 99-300 Kutno	osoby bezrobotne	592
5.	Sąd Rejonowy w Kutnie I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Spokojna 2, 99-300 Kutno	osoby nadużywające alkoholu, ofiary przemocy w rodzinie	b.d.
6.	Komenda Powiatowa Policji w Kutnie	ul. Toruńska 14, 99-300 Kutno	osoby uzależnione, współuzależnione i dotknięte przemocą	b.d.

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie w roku szkolnym 2019/2020 objęła wsparciem 64 osoby (dzieci, młodzież, rodzice) z gminy Żychlin. Działania PPP na terenie szkół i przedszkoli w gminie dotyczyły:

- diagnozy przyczyn trudności w nauce i zachowaniu (dysleksja, nadpobudliwość psychoruchowa, zaburzenia uwagi – 35 uczniów,
- ocena gotowości szkolnej – 9 uczniów,
- diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu (autyzm, zespół Aspergera) dzieci przedszkolne – 11, dzieci szkolne – 2,
- diagnoza dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym – 2 dzieci,
- terapia dzieci z ASD (autyzm, zespół Aspergera) – 2 dzieci,
- zajęcia edukacyjne – warsztaty dla dobrych rodziców – 3 osoby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 39. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	–
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	1	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	4	1	9
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	4	9
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	11	16	10
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	10	10
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	8	11	9
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	4	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2019 r. na terenie gminy Żychlin funkcjonowało 28 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę:

- zlecenia zadań publicznych poprzez ich wspieranie, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków;
- konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
- współpracy przy pisaniu projektów i pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł;
- prowadzenia bazy danych organizacji działających na terenie gminy;
- współpracy podczas różnorodnych inicjatyw, imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty na rzecz lokalnego społeczeństwa;
- wsparcia organizacji w lokale, użyczenie sprzętu nagłośnieniowego czy namiotów wystawienniczych.

Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 40. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa organizacji	główne cele	zakres oddziaływania
1.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność charytatywna, ochrona i promocja zdrowia, nauka, edukacja, oświata i wychowanie, upowszechnianie sportu, kultury fizycznej i turystyki, ekologia i ochrona zwierząt, ochrona dziedzictwa przyrodniczego, przeciwdziałanie patologiom społecznym, promocja i organizacja wolontariatu, rozwój dzieci i młodzieży	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych w gminie, prowadząc świetlicę socjoterapeutyczną oraz dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży wspomagające ich rozwój
2.	Stowarzyszenie Aktywizacji Bezrobotnych Rejonu Żychlińskiego	działalność na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, pomoc społeczna na rzecz osób potrzebujących pomocy	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych poprzez organizowaną pomoc dla bezrobotnych
3.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Blisko Dziecka”	profilaktyka uzależnień w szkołach i przedszkolach, aktywizacja młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, nauka tolerancji i wrażliwości na problemy młodzieży niepełnosprawnej, integracja młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych występujących w gminie poprzez pomoc dla dzieci i młodzieży
4.	Stowarzyszenie „Dzieci Wojny w Polsce”	ochrona zdrowia, opieka społeczna rehabilitacja zawodowa i społeczna	stowarzyszenie bezpośrednio nie działa na rzecz obszarów kryzysowych
5.	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób w Wieku Przedemerytalnym Oddział w Żychlinie	działalność informacyjna w zakresie ochrony praw osób w wieku przedemerytalnym, dążenie do współpracy stowarzyszenia z władzami samorządowymi, partiami i związkami działającymi na	stowarzyszenie nie oddziałuje na obszar kryzysowy

		terenie gminy Żychlin, poprawa sytuacji materialnej i zdrowotnej osób w wieku przedemerytalnym	
6.	Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia”	pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych, pomagając rodzinom i osobom uzależnionym od alkoholu
7.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żychlinie	działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych przez działania na rzecz wyrównania szans osób niepełnosprawnych
8.	Polski Czerwony Krzyż Łódzki Zarząd Okręgowy – Zarząd Rejonowy w Żychlinie	ochrona życia i zdrowia, praca na rzecz zapobiegania chorobom i rozwijanie pomocy społecznej, aktywizowanie pracy wolontariuszy i stała gotowość do niesienia pomocy, budowa uniwersalnego poczucia solidarności ze wszystkimi, którzy potrzebują ochrony i pomocy	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych poprzez opiekę nad osobami starszymi, realizację programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym
9.	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Łodzi Oddział w Żychlinie	dobrowolne i bezinteresowne niesienie pomocy osobom i rodzinom, które są niezdolne do rozwiązywania swoich życiowych problemów, zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów kryzysowych przez pomoc materialną na rzecz osób zagrożonych ubóstwem
10.	Związek Harcerstwa	stwarzanie warunków do	stowarzyszenie

	Polskiego przy Komendzie Hufca w Żychlinie	wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju człowieka, nieskrępowane kształtowanie osobowości człowieka odpowiedzialnego przy poszanowaniu jego prawa do wolności i godności, w tym wolności od wszelkich nałogów, upowszechnianie i umacnianie w społeczeństwie przywiązania do wartości: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji, samorządności, tolerancji, równouprawnienia i przyjaźni	działa na rzecz obszarów kryzysowych poprzez edukację dzieci i młodzieży wraz z organizacją letniego wypoczynku dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym
11.	Fundacja „Szansa” z siedzibą w Żychlinie	zabezpieczenia społeczne, integracja społeczna, ochrona praw człowieka i obywatela	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
12.	Parafialny Zespół Charytatywny Caritas pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Żychlinie	pomoc charytatywna dla osób potrzebujących wsparcia	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych poprzez pomoc dla osób potrzebujących wsparcia
13.	Stowarzyszenie „Rozbiegani Żychlin”	upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, zwłaszcza biegania, jako najprostszej formy ruchu, inicjowanie i rozwijanie masowych imprez biegowych	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
14.	Stowarzyszenie Przyjaciele Dwójki	nauka, edukacja, oświata i wychowanie, ochrona i promocja zdrowia, upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, rekreacji, turystyki, kultury, sztuki, tradycji, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, ekologia i ochrona zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
15.	Stowarzyszenie Volley Team Żychlin	rozwój sportu (zwłaszcza piłki siatkowej), organizacja zawodów, imprez sportowych oraz	stowarzyszenie działa na rzecz obszarów

		masowych imprez sportowo-rekreacyjnych, działalność szkoleniowa, wychowawcza i propagandowa, profilaktyka oraz zapobieganie patologiom społecznym	kryzysowych poprzez zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
16.	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	podtrzymywanie, upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, ochrona i promocja zdrowia, działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność z zakresu nauki, edukacji, oświaty i wychowania, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, promocja i organizacja wolontariatu, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży
17.	Towarzystwo Miłośników Historii Żychlina	popularyzacja, uczestnictwo, rozwój i organizacja działań w zakresie propagowania historii i tradycji Żychlina i okolic, działalność edukacyjna wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych, organizowanie widowisk historycznych, wystaw, wykładów, konferencji, pokazów, aktywizowanie i integrowanie mieszkańców na rzecz wszechstronnego rozwoju miasta	stowarzyszenie działa pośrednio na rzecz obszarów kryzysowych
18.	Towarzystwo Obserwatorów Słońca im. Wacława Szymańskiego	prowadzenie działań edukacyjnych, popularyzacja zagadnień astronomicznych	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
19.	Ochotnicza Straż	zapobieganie pożarom oraz	stowarzyszenie nie

	Požarna w Żychlinie	współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami	działające na rzecz obszarów kryzysowych
20.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kutnie Koło w Żychlinie	organizowanie życia kulturalnego i artystycznego emerytów, rencistów, inwalidów, organizowanie i prowadzenie bibliotek, czytelni, świetlic, klubów seniora, zespołów artystycznych, wydawanie własnej prasy, informowanie społeczeństwa o problemach emerytów i rencistów	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych poprzez działania na rzecz osób starszych i seniorów
21.	Stowarzyszenie BE WELL	ochrona i promocja zdrowia, działanie na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się, poprawa stanu zdrowotności ludności, propagowanie zdrowego stylu życia i polityki pronaturalistycznej, organizacja pomocy i opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	stowarzyszenie działające pośrednio na rzecz obszarów kryzysowych poprzez działania na rzecz osób starszych
22.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży Żychlina w zakresie Kultury i Rekreacji „Skakanka”	popularyzacja, udział, rozwój i organizacja działań w zakresie propagowania sportu, kultury i rekreacji, działalność edukacyjna wśród dzieci i młodzieży, organizacja widowisk sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, udział w imprezach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, integracja osób i środowisk zainteresowanych sportem, kulturą i rekreacją, aktywizowanie i integrowanie dzieci i młodzieży na rzecz wszechstronnego rozwoju sportu, kultury i rekreacji	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych poprzez zajęcia dla dzieci i młodzieży, organizowanie letniego wypoczynku dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
23.	Stowarzyszenie „Sukces”	wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacania możliwości edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
24.	Stowarzyszenie Gospodyń w Chochołowie	działalność edukacyjna, kulturalna, sportowa i integracyjna na rzecz społeczności lokalnej, zwłaszcza kobiet i dzieci	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych

25.	Stowarzyszenie Rozwoju wsi Orątki i Okolic	wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego, gospodarczego wsi Orątki i wsi okolicznych, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym, integracja mieszkańców wsi, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu	stowarzyszenie nie działające na rzecz obszarów kryzysowych
26.	Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej i Twórczej Młodzieży „Intersum”	wspieranie młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym w zakresie umiejętności społecznych (współdziałanie, komunikacja), wspieranie inicjatyw społecznych, artystycznych i edukacyjnych młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom, upowszechnianie postaw i wartości prospołecznych, proekologicznych, patriotycznych, proeuropejskich, wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczej i wychowawczej	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych występujących w gminie poprzez działania środowiskowe
27.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	podtrzymywanie, upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, ochrona i promocja zdrowia, działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność z zakresu nauki, edukacji, oświaty i wychowania, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, promocja i organizacja wolontariatu, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	stowarzyszenie działające na rzecz obszarów kryzysowych poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży

28.	Stowarzyszenie Żychlińskiego Domu Kultury „Żedekus”	rozwijanie różnorodnych zainteresowań uczestników oraz pogłębianie i poszerzanie wiedzy wykraczającej poza szkolne programy, stworzenie warunków do rozwoju intelektualnego młodzieży szczególnie utalentowanej w różnych dziedzinach nauki, sztuki, techniki, rozwijanie zamiłowań do uprawiania krajoznawstwa i turystyki, umożliwianie podnoszenia sprawności fizycznej, rozwijanie i kształtowanie nawyków czynnego wypoczynku oraz uprawianie wybranej dyscypliny sportowej, a także zajęcia sprzyjające rozwojowi fizycznemu wychowanków	stowarzyszenie działające na rzecz dzieci i młodzieży, osób starszych, działalność kulturalna
-----	---	--	---

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W 2019 r. w gminie Żychlin funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 41. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Żychlinie	Pl. Jana Pawła II 2A, 99-320 Żychlin
2.	Parafia pw. św. Aleksandra w Śleszynie	Śleszyn, ul. Kasztanowa 39, 99-321 Żychlin

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

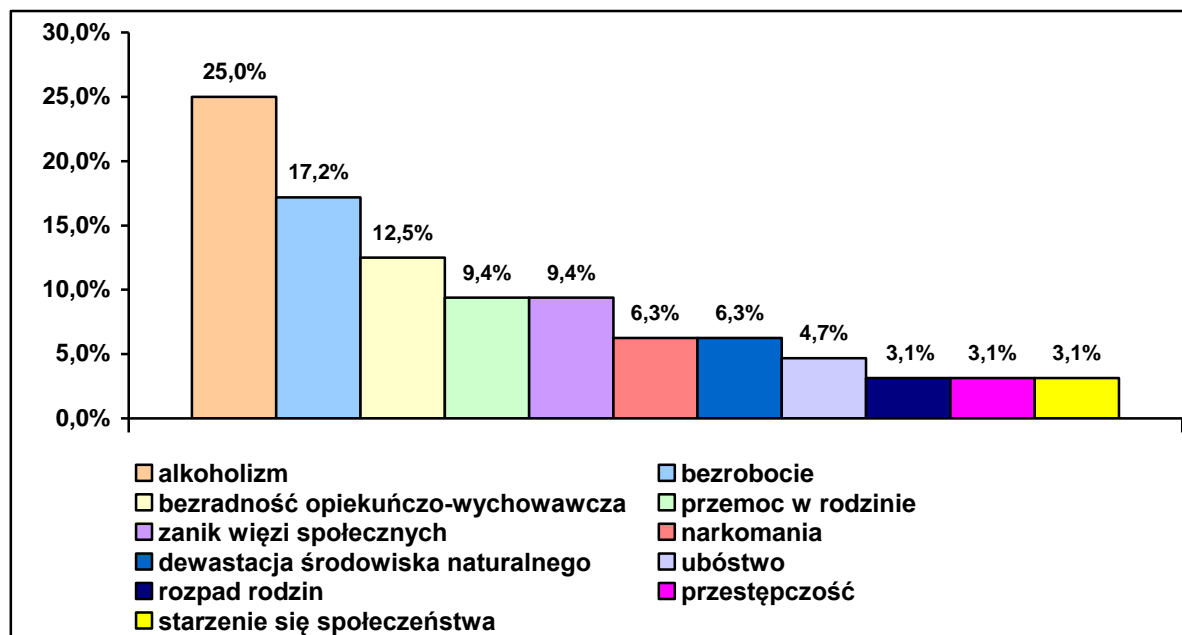
Obie parafie w gminie Żychlin należą do dekanatu żychlińskiego w diecezji łowickiej.

14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm i bezrobocie. W dalszej kolejności wymieniali bezradność opiekuńczo-wychowawczą, przemoc w rodzinie, zanik więzi społecznych, narkomanię, a także dewastację środowiska naturalnego i ubóstwo oraz rozpad rodzin, przestępczość i starzenie się społeczeństwa. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

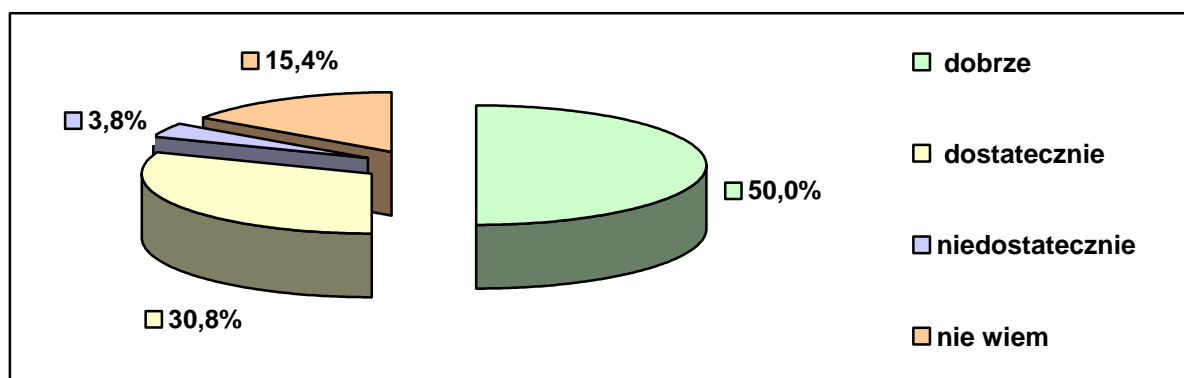
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, koncertów) oraz wydarzeń kulturalnych i sportowych, a także warsztatów edukacyjnych, spotkań i konkursów na realizację projektów tematycznych. Zwrócono również uwagę na konieczność tworzenia miejsc spotkań dla młodzieży i obiektów rekreacyjnych, zwiększenia dostępności obiektów sportowych w dni wolne oraz podejmowanie inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu szczególnie osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej inicjowanie akcji prozdrowotnych, utworzenie dziennego domu seniora i placówki wsparcia dziennego dla osób

niepełnosprawnych, budowę mieszkań chronionych oraz organizowanie kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, a także rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy. Postulowano również dokładne informowanie mieszkańców o planach i projektach przygotowywanych przez władze gminy, realizowanie inicjatyw wzmacniających więzi i relacje sąsiedzkie oraz pomoc w tworzeniu nowych organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

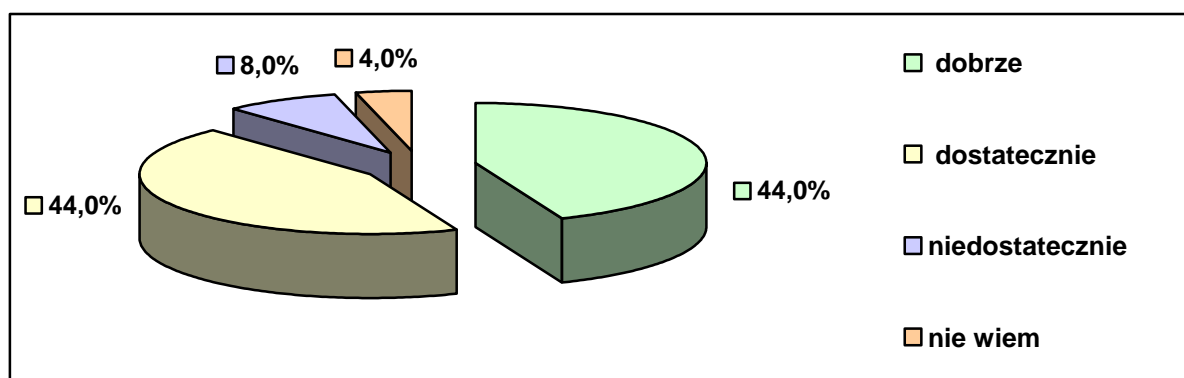

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy gminy bardzo pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem połowy respondentów jest ona dobra, z kolei 30,8% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 3,8% badanych uznało ją za niedostateczną. Ponad 15% pytanych nie było w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Żychlin jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 88% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Opinii tej nie podziela 8% badanych. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 4% pytanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Żychlin w latach 2017-2019 była zmienna, bowiem wahaniom ulegała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2017-2019 stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób pozostających bez pracy, także się wahała. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu ulegał wahaniom. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 311	7 104	6 973
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	654	584	592
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	407	371	381
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	8,95%	8,22%	8,49%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie kutnowskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie kutnowskim	9,4%	8,9%	8,0%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	6,8%	6,1%	5,4%

stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%
--------------------------	------	------	------

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat kutnowski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa łódzkiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla gminy Żychlin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	57	42	73,7%
25-34 lata	171	120	70,2%
35-44 lata	144	100	69,4%
45-54 lata	117	80	68,4%
55-59 lat	66	39	59,1%
60 lat i więcej	37	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	36	16	44,4%
1-3 miesiące	63	29	46,0%
3-6 miesięcy	76	39	51,3%
6-12 miesięcy	88	60	68,2%
12-24 miesiące	101	71	70,3%
powyżej 24 miesięcy	228	166	72,8%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	35	25	71,4%
policealne i średnie zawodowe	106	77	72,6%
średnie ogólnokształcące	86	75	87,2%
zasadnicze zawodowe	156	92	59,0%

gimnazjalne i niższe	209	112	53,6%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	67	47	70,1%
do 1 roku	132	104	78,8%
1-5 lat	158	100	63,3%
5-10 lat	102	69	67,6%
10-20 lat	83	41	49,4%
20-30 lat	35	15	42,9%
30 lat i więcej	15	5	33,3%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata i 35-44 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy i od 12 do 24 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat i do 1 roku. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku powyżej 60 lat, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem wyższym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

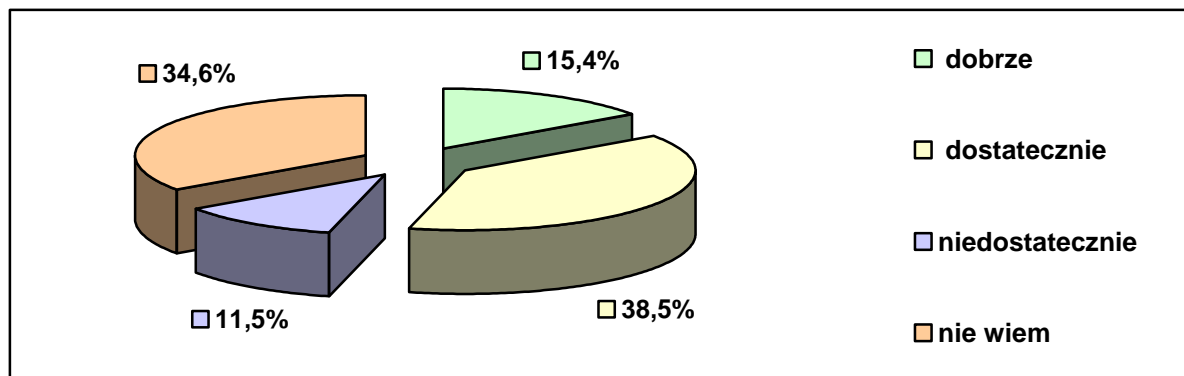
Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy do 1 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych były 82 osoby bezrobotne z prawem do zasiłku (w tym 49 kobiet). W szczególnej sytuacji na rynku pracy znalazły się: 132 osoby w wieku do 30. roku życia, 401 osób długotrwale bezrobotnych, 164 osoby w wieku powyżej 50 lat, 30 osób (17 k.) niepełnosprawnych, 6 osób (4 k.) niepełnosprawnych z prawem do zasiłku oraz 5 osób poszukujących pracy.

W gminie Żychlin bezrobocie było drugim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Prawie 39% badanych uznało działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne, z kolei 15,4% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednocześnie 11,5% respondentów stwierdziło, że są one niedostateczne. Blisko 35% uczestników badania nie potrafiło tych działań ocenić.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Żychlin z powodu bezdomności w latach 2017-2019 nieznacznie się zmniejszyła, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MGOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	8	8	6
liczba osób w rodzinach	8	8	6

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

W 2019 r. MGOPS opłacił schronienie 5 osobom przebywającym w noclegowni. Łączny koszt pobytu wyniósł 19 729,00 zł.

17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorzady lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Żychlin.

Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017	2018	2019
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	236 566,15	239 001,00	233 292,90

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Żychlin ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2018 r. – 239 001 zł.

Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	165 710,05	182 928,94	179 345,81
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	17 441,36	16 820,00	13 909,50
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1 156,50	0	3 999,65
razem	184 307,91	199 748,94	197 254,96

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

W latach 2017-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Żychlin ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2018 r. – 199 748,94 zł.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Żychlinie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	8	7	7

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żychlinie.

Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	61	79	66
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	16	7	19

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żychlinie.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom i wyniosła odpowiednio: 61, 79 i 66 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 16, 7 i 19 osób.

Tabela 50. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

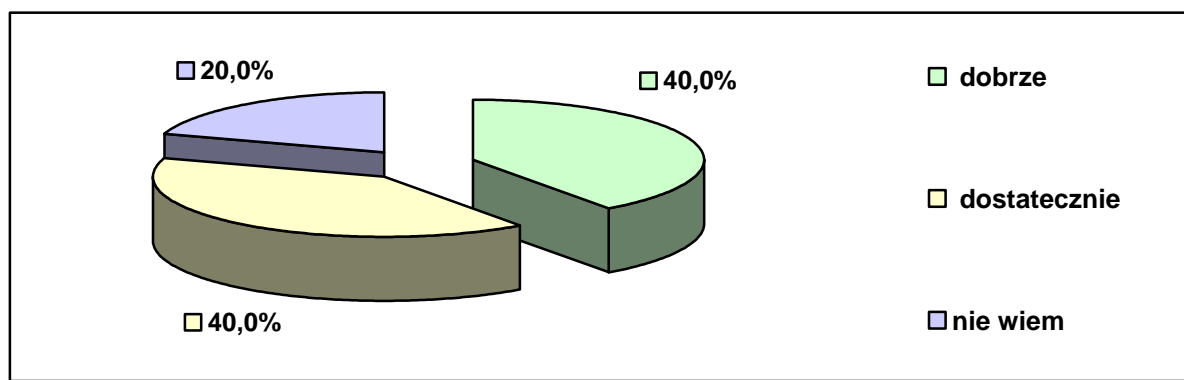
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	13	12
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żychlinie.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 13 osobami w 2018 r. i 12 osobami w 2019 r. dotkniętymi tym problemem. W latach 2017-2019 GKRPA nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

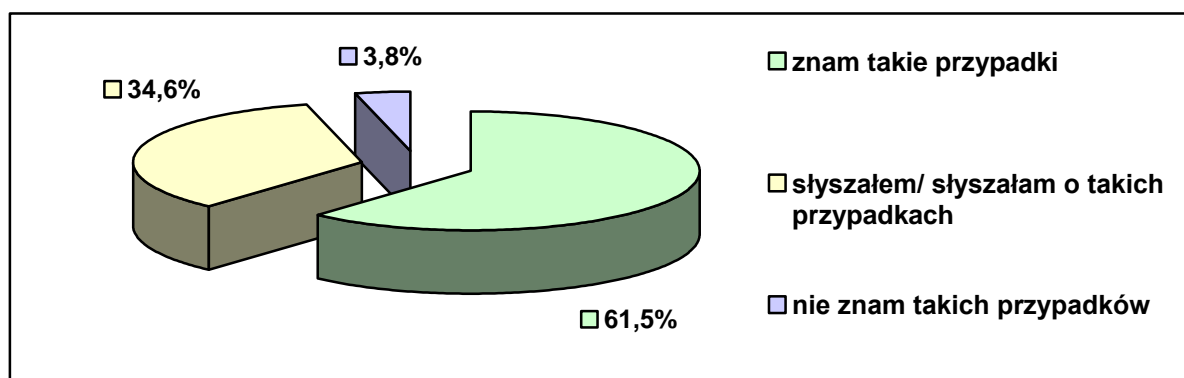

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 80% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre lub dostateczne. Nikt z ankietowanych nie uznał ich za niedostateczne. Opinie w tej sprawie nie przedstawiło 20% respondentów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

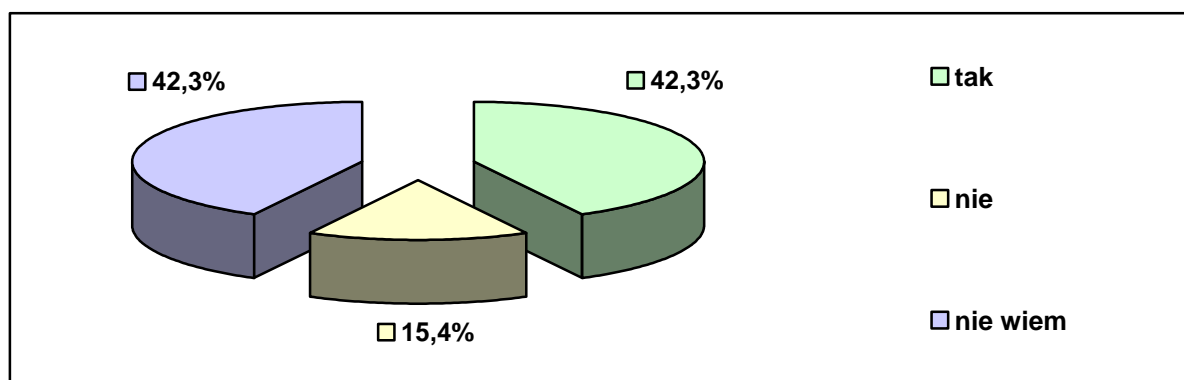

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 61,5% respondentów twierdzi, iż zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie, a kolejne 34,6% badanych o takich przypadkach słyszało. Tylko 3,8% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 42,3% badanych odpowiedziało twierdząco. Według 15,4% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (42,3%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności

podejmowanych przez przedstawicieli MGOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Żychlin prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	132	122	134
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	26	30	29
w tym sporządzone przez Policję	23	25	25
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	4	3
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	22	22	41
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	26	23	30
liczba spraw sądowych	2	12	8
zakończonych wyrokiem	–	2	2
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	–	2	2
umorzonych	2	8	4

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Żychlin.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 24 rodzinom (27 osobom w rodzinach) w 2017 r., 24 rodzinom (24 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 10 rodzinom (22 osobom w rodzinach) w 2019 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono po 1 osobie każdego roku. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznawano 45 rodzinom (122 osobom w rodzinach) w 2017 r., 53 rodzinom (116 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 24 rodzinom (76 osobom w rodzinach) w 2019 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów, spektakli i pogadarek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Prowadzono m.in. akcje „UNPLUGGED” (nt. zapobiegania uzależnieniu od używek – tytoniu, alkoholu, konopi), „Nie piję, więc triumfuję i wygrywam”, „Tukan” z elementami programu 7 kroków realizowany przez **Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej i Twórczej Młodzieży INTERSUM**, jak również pozalekcyjne zajęcia sportowe organizowane przez Stowarzyszenia „**Przyjaciele Dwójki**” i „**Bone Breakers Team Żychlin**”.

W ramach działań edukacyjnych mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia zorganizowano szkolenie „Piękna pogoda, zdrowia Ci nie szkoda?” dla sprzedawców oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w formie terenowej, tj. w każdym punkcie sprzedaży. Szkoleniem objęto 30 punktów sprzedaży.

W gminie Żychlin jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok MGOPS-u, GKRPA i ZI) prowadzony przez **Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia”** w Żychlinie Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. W 2019 r. w punkcie udzielano pomocy rodzinom w zakresie: porad psychologicznych, terapeutycznych i prawnych. Osoby zgłaszające się uzyskiwały informacje w zakresie uzależnienia, przemocy w rodzinie oraz życia i postępowania z osobą uzależnioną. W punkcie przyjmował terapeuta, psycholog i prawnik. Z usług terapeuty skorzystało 70 osób, przeprowadził on 52,5 godziny spotkań terapeutycznych, indywidualnych rozmów i poradnictwa. Do psychologa, który przepracował w punkcie 52,5 godziny, zgłosiło się 37 osób (20 osób skorzystało z pomocy wielokrotnie). Do prawnika pracującego w wymiarze 18 godzin zgłosiło się 28 osób w sprawach z zakresu: prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa i postępowania cywilnego, prawa i postępowania administracyjnego i innych.

Specjaliści ze Stowarzyszenia Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” (terapeuta, psycholog i prawnik) udzielali pomocy psychospołecznej i prawnej

rodzinom z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie w zakresie: indywidualnej pomocy terapeutycznej (69 godzin, z pomocy skorzystało 45 osób); porad i pomocy terapeutycznej dla osób rozpoczynających proces trzeźwienia i dla osób po zakończonym leczeniu odwykowym (87,5 godziny, porad udzielono 30 osobom); zajęć terapeutycznych dla grup samopomocowych (18 godzin, udział 23 osób); porad i pomocy psychologa (35 godzin, z porad skorzystały 22 osoby, w tym 6 osób wielokrotnie); zajęć psychologicznych dla grup samopomocowych (18 godzin, z zajęć skorzystały 23 osoby); indywidualnego poradnictwa prawnego (51 godzin, z porad skorzystało 10 osób). W ramach wolontariatu 2 osoby z grupy samopomocowej Rodzinnego Klubu Abstynenta przepracowały łącznie 140 godzin, udzielając porad i pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, motywując uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, krzewiąc ideę abstynencji oraz motywując osoby współuzależnione do pracy nad sobą. Opracowano i rozpropagowano ok. 500 ulotek informujących o placówkach i instytucjach pomocowych na terenie gminy. Zorganizowano też „IV Żychlińskie Dni Trzeźwości”, a w ich ramach: „IV Uliczny Bieg Trzeźwości”, bal trzeźwości oraz piknik rodzinny. Stowarzyszenie „Przystań Życia” prowadzi także w gminie Grupę AA „Nowa Droga”.

W 2019 r. **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin** prowadziło świetlicę dla 25 uczniów w wieku od 7 do 13 lat ze Szkoły w Podstawowej Nr 1 w Żychlinie, pochodzących głównie z rodzin dysfunkcyjnych. Głównym celem prowadzenia świetlicy był wzrost umiejętności społecznych uczestników oraz wdrożenie ich do zdrowego stylu życia. Zajęcia w świetlicy prowadzone były przez 3 nauczycieli i odbywały się 3 razy w tygodniu po 3 godziny. W ramach zajęć świetlicowych odbywały się zajęcia stałe, dodatkowe oraz wychowawcze. Opierały się one na prowadzeniu zajęć: korekcyjno-wyrównawczych (dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w nauce czytania i pisania), socjoterapeutycznych (dla dzieci o różnych formach zaburzeń, np. nadpobudliwości, zahamowań, śmiałości i nieśmiałości), wspierających zainteresowania i zdolności (antystresowe, rekreacyjno-sportowe, plastyczne, muzyczne, kulinarne, wycieczki, konkursy, udział w akcjach społecznych, podwieczorki) oraz organizacji czasu wolnego. W ramach 321 godzin zajęć świetlicowych (107 dni) przeprowadzono: 107 zajęć socjoterapeutycznych, 107 zajęć edukacyjnych rozwijających zainteresowania i zdolności (35 zajęć plastycznych, 35 zajęć muzycznych i 37 zajęć kulinarnych), 107 zajęć w czasie wolnym, 107 podwieczorków. Zorganizowano 3 akcje społeczne –

uczestniczo w zbiórce na Renowację Starych Pomników na Cmentarzu Parafialnym „Ocalić od zapomnienia”; w tworzeniu ozdób na pomniki w okresie Święta Zmarłych oraz w wytworzeniu ozdób świątecznych na Kiermasz Bożonarodzeniowy. Odbyły się 4 konkursy plastyczne oraz przeprowadzono sześciogodzinne warsztaty socjoterapeutycznych dla rodziców i dzieci w ramach pracy wychowawców.

W ramach organizowania form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych będących alternatywą wobec spożywania alkoholu, przemocy w rodzinie itp., zorganizowano pięciodniowy pobyt na Helu, nad Morzem Bałtyckim dla 28 dzieci i młodzieży z gminy w wieku 12-16 lat, w tym dla uczestników świetlicy socjoterapeutycznej. Przeprowadzono także cykl zajęć socjoterapeutycznych (6 godzin).

Ponadto członkowie grup samopomocowych (2 osoby) skorzystali z dofinansowania do dziesięciodniowego obozu terapeutycznego „12 Kroków AA” w Woźniakowie.

Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

lp.	nazwa	adres	podmiot prowadzący	liczba osób z gminy objętych wsparciem
1.	Grupa Anonimowych Alkoholików „Nowa Droga”			6
2.	Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie	ul. 1 Maja 36, 99-320 Żychlin	Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie	23
3.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc			118

4.	Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Żychlin	ul. Barlickiego 15A, 99-320 Żychlin	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie	143
5.	Świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy	ul. 1 Maja 23/25, 99-320 Żychlin	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin	25

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Mieszkańcy gminy mogą też korzystać ze wsparcia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie.

Ponadto w 2018 r. przeprowadzona została Lokalna diagnoza zagrożeń społecznych dla gminy Żychlin. Celem badań ujętych w diagnozie była przede wszystkim analiza wybranych problemów społecznych, takich jak: spożywanie alkoholu przez młodzież i dorosłych, dostępność produktów alkoholowych na terenie gminy; przyjmowanie narkotyków przez młodzież, ich dostęp na terenie gminy, opinie i postawy wobec substancji psychoaktywnych, a także zjawisko przemocy, postawy i opinie wobec tego problemu w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w gminie Żychlin struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 53. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	11 946	11 776	11 621

liczba kobiet	6 227	6 128	6 043
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	52,13%	52,04%	52,00%

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie w latach 2017-2019 kobiety stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 54. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	654	584	592
liczba bezrobotnych kobiet	407	371	381
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	62,2%	63,5%	64,4%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety zdecydowanie przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim, policealnym i średnim zawodowym oraz wyższym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, od 12 do 24 miesięcy i od 6 do 12 miesięcy oraz osób ze stażem pracy do 1 roku i bez stażu, a także osób w wieku 18-24 lata i 25-34 lata.

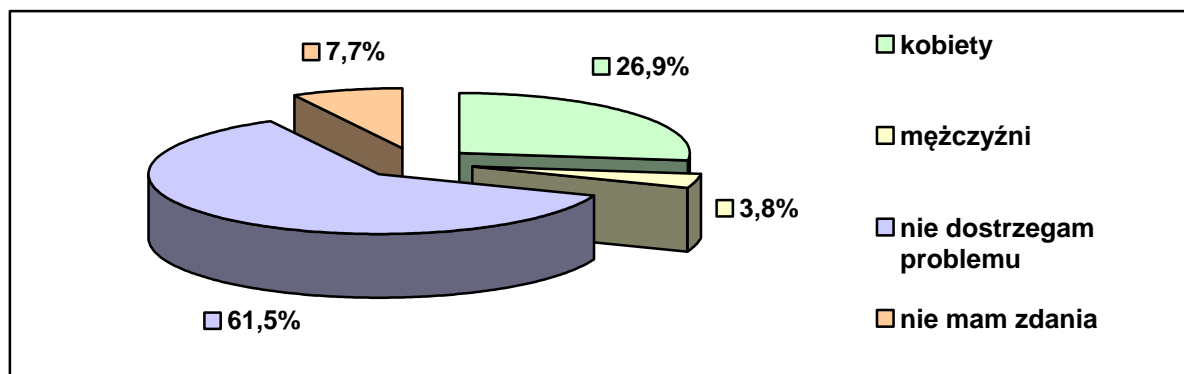
Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Żychlin przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 26 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich

zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

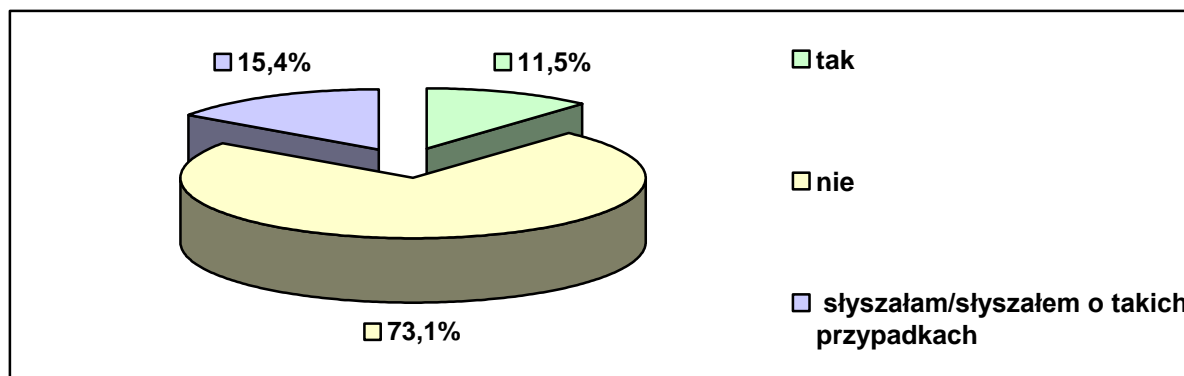

Dane z badania ankietowego.

Prawie 62% pytanych nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Blisko 27% ankietowanych uważa, że bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Zdaniem 3,8% badanych są to mężczyźni. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 7,7% respondentów.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad 73% spośród pytanych mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 15,4% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 11,5% respondentów stwierdziło, iż takie przypadki zna. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

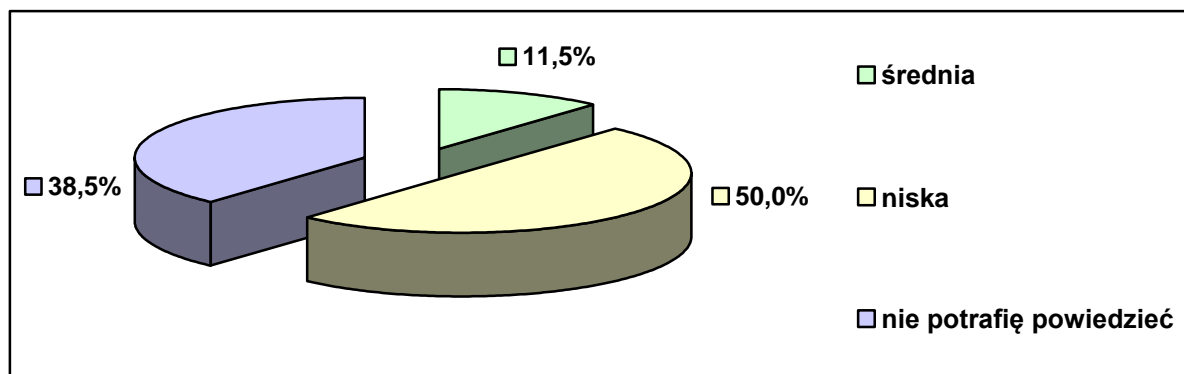
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

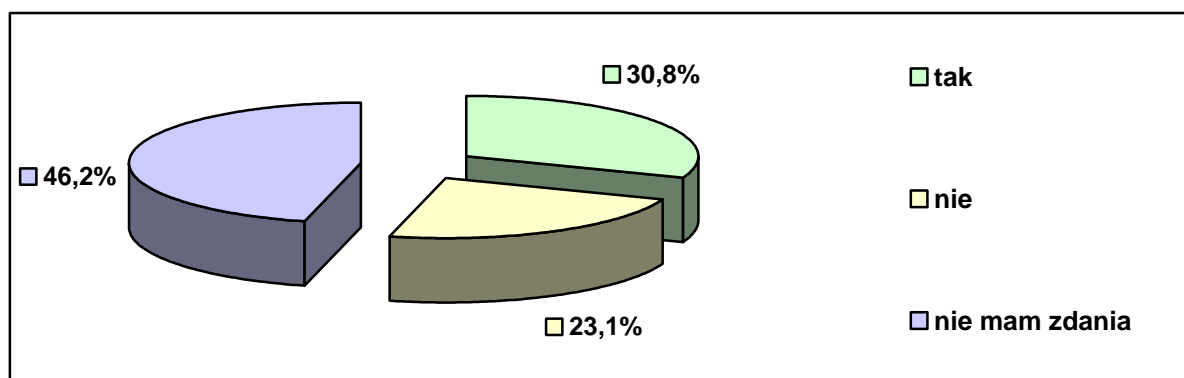

Dane z badania ankietowego

Połowa badanych stwierdziła, że skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, a kolejne 11,5% respondentów przyznało, że jest średnia. Blisko 39% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Blisko 31% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań. Jednocześnie 23,1% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Ponad 46% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali płace (34,5%), awans zawodowy (24,1%) i rynek pracy (20,7%) oraz życie rodzinne i udział we władzach samorządowych (po 6,9%), a także działalność społeczną i edukację (po 3,4%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac, oraz prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żychlinie (liczba uczniów: 391, liczba nauczycieli: 43),

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Domostwo w Żychlinie – Szkoła Podstawowa Nr 3 oraz Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 2 (liczba uczniów: 60, liczba nauczycieli: 24),
- Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Żychlinie (liczba dzieci: 100, liczba wychowawców: 9).

Zasoby i oferta szkolna i przedszkolna

Z analizy ankiet wynika, iż ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga i psychologa, uczniowie mogą też korzystać z porad logopedy i doradcy zawodowego. 1 szkoła zapewnia opiekę pielęgniarską. W przedszkolu zatrudniony jest pedagog i logopeda. Tylko uczniowie szkoły podstawowej mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego, przedszkole posiada plac zabaw. Obie szkoły mogą korzystać z Internetu. W żadnej z ankietowanych placówek nie utworzono klas lub grup integracyjnych. Obie szkoły prowadzą dożywianie uczniów. Przedszkole również zapewnia dożywianie dzieci. W analizowanym roku szkolnym z bezpłatnych posiłków skorzystało 139 dzieci. Szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dodatkowo SP organizuje nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, a także dodatkowo w MOS-ie pracę grupową w formie społeczności korekcyjnej i tutoring. W przedszkolu zaś prowadzone są zajęcia wynikające z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach i przedszkolu

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, muzyczne (chór), informatyczne, sportowe, a także zajęcia z profilaktyki uzależnień, projekty w przestrzeni komunikacji społecznej i klub wolontariatu. W przedszkolu dzieci dodatkowo korzystają z zajęć tańca ludowego oraz religii.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych

przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 55. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	ok. 50	1
sięganie po alkohol	1	ok. 4-6	1
sięganie po narkotyki	1	1	1
niszczenie mienia szkolnego	1	5	1
kradzieże na terenie szkoły	1	3	1
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	ok. 5	1
udział w grupach negatywnych	–	–	2
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	ok. 15	1
autoagresja	1	8	1
ucieczki z domu	–	–	2
przestępczość ujawniona	1	2	1
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	38	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 56. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	ok. 52
zaniedbanie	ok. 30
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	o. 22
przemoc w rodzinie	ok. 30

wykorzystywanie seksualne dzieci	prawdopodobnie ok. 2
przestępczość	prawdopodobnie ok. 5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych i wychowawczych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów SP negatywnych zachowań nie stwierdzono, natomiast wśród uczniów Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii odnotowano ok. 50 przypadków palenia papierosów, 38 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, ok. 15 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 8 przypadków autoagresji, ok. 6 przypadków sięgania po alkohol, po 5 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej i niszczenia mienia szkolnego, 3 przypadki kradzieży na terenie szkoły, jak również 2 przypadki przestępczości ujawnionej i 1 przypadek sięgnięcia po narkotyki. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii stwierdzono ok. 50 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ok. 30 przypadków zaniedbań, ok. 30 przypadków przemocy w rodzinie, ok. 20 przypadków uzależnień, jak również ok. 5 przypadków przestępczości i ok. 2 przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym dzieci przedszkolnych stwierdzono po 2 przypadki uzależnień oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, natomiast w środowisku rodzinnym dzieci ze Szkoły Podstawowej takich dysfunkcji nie stwierdzono.

Przedstawiciele dwóch spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, zaś ankietowany z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegł. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności autoagresji, samookaleczania i przypadków prób samobójczych wśród uczniów.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to w opinii przedstawiciela Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w ciągu trzech ostatnich lat nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, zwłaszcza jeśli chodzi o zaniedbania i bezradność wychowawczą rodziców, zaś trudności z oceną tego zagadnienia miało pozostałych dwóch uczestników badania.

Współpraca placówek z rodzicami dzieci/uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania. W przypadku

jednej z placówek rodzice mieli potrzebę lepszego kontaktu ze specjalistami, w związku z tym podjęto działania, aby im to umożliwić.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowalająca. Do podmiotów, z którymi szkoła najczęściej współpracuje, uczestnicy badania zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Wydział Prewencji i Wydział Ruchu Drogowego w Komendzie Powiatowej Policji, lokalne szkoły i przedszkola, organizacje pozarządowe, m.in. Stowarzyszenie „Wiosna” (Szlachetna Paczka).

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom/uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej w postaci dofinansowania do wycieczek i imprez szkolnych, a także pomocy rzeczowej (zbiórki i typowanie uczniów do otrzymania paczki). Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na wsparcie pedagoga i psychologa oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów. Placówki zapewniają zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, udzielają także informacji na temat źródeł wsparcia i pomocy materialnej.

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom/uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych, a także uczestniczą w programach profilaktyczno-edukacyjnych. W przypadku zaniedbań rodziców sprawy zgłaszane są do Sądu Rejonowego w Kutnie. Jeśli chodzi o Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, jego profil i statutowe zadania ukierunkowane są na pracę terapeutyczną z całą rodziną.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, ich rozbudowy bądź lepszej organizacji przestrzeni (adaptacji kolejnych pomieszczeń), co zapewni prowadzenie różnorodnych, atrakcyjnych zajęć. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też poprawy bazy materiałowej oraz przeznaczenia

dotąd dodatkowych środków na uruchomienie ciekawych form spędzania czasu wolnego uczniów.

20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Żychlin wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym rosła, wzrastał także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 57. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	11 946	11 776	11 621
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 735	2 798	2 863
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	22,9%	23,8%	24,6%

Dane Urzędu Gminy w Żychlinie.

Rosnąca liczba osób starszych przy zmniejszającej się z roku na rok liczbie osób w wieku produkcyjnym pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie w 2019 r. udzielił pomocy 58 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 6,5% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie.

W ramach swojej działalności MGOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególnie forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 58. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	67	59	65
liczba osób łącznie w rodzinach	76	66	68

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

W analizowanym okresie Ośrodek świadczył też specjalistyczne usługi opiekuńcze – w 2017 r. 9 rodzinom, w 2018 r. także 9 rodzinom i w 2019 r. 8 rodzinom z gminy.

Warto dodać, że na terenie gminy funkcjonuje Klub Seniora „Radość” oferujący 155 starszym osobom zajęcia, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu. Ponadto 46 seniorów korzysta z oferty różnych sekcji tematycznych Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Zajęcia pobudzają do aktywności, są pretekstem do wyjścia z domu, nawiązania nowych znajomości i spędzenia czasu w dobrym towarzystwie

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa oraz problemy komunikacyjne, a także brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny oraz bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zwrócono także uwagę na brak oferty spędzania czasu wolnego oraz marginalizację i wykluczenie społeczne.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65

lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 4% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Żychlin, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MGOPS w latach 2017-2019.

Tabela 59. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	162	143	146
liczba osób łącznie w rodzinach	254	263	234

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żychlinie.

Należy dodać, że w 2019 r. MGOPS przyznał 633 świadczenia w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Ze względu na brak możliwości wygenerowania danych dotyczących wyłącznie mieszkańców gminy Żychlin, w poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje odnoszące się do mieszkańców całego powiatu kutnowskiego.

Tabela 60. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	191	178	201
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	2 385	2 177	2 434
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	567	522	596
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1 410	1 392	1 449
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	408	249	389

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Żychlin mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 61. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	6	14	3
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	56	36	18
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	0	4	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

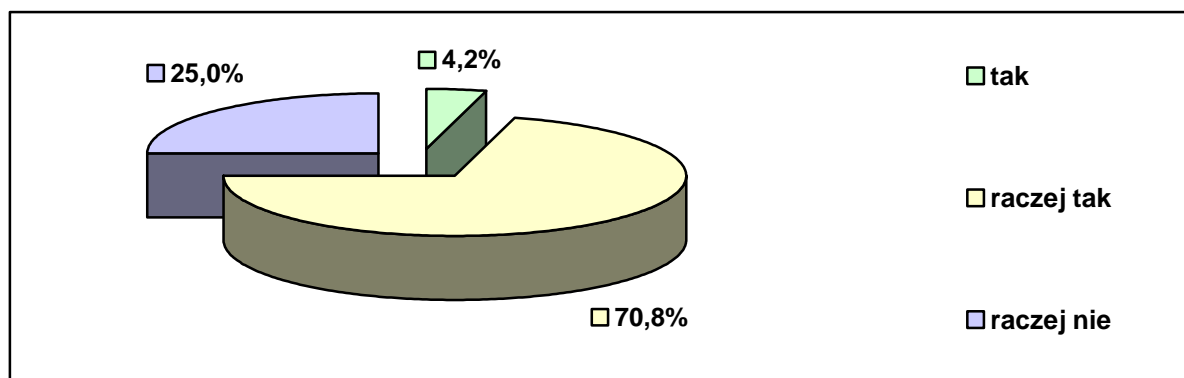
Na terenie gminy funkcjonują także Warsztaty Terapii Zajęciowej, z oferty których może korzystać 30 osób niepełnosprawnych.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych, brak ofert pracy oraz placówek wsparcia dziennego. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne oraz brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego oraz zajęć dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trzy czwarte mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 25% badanych nie podziela tej opinii.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • funkcjonowanie w Żychlinie Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • mała liczba ofert pracy • niepodejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • brak projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • nierealizowanie programów i projektów

	na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem <ul style="list-style-type: none"> niediagnozowanie problemu bezdomności w gminie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej efektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych (z niektórych działań) zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie (poprzez działania Urzędu Pracy) wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności 	<ul style="list-style-type: none"> rosnący poziom bezrobocia wśród kobiet brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, funkcjonowanie w Żychlinie Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, a także organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem.

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: rosnący poziom bezrobocia wśród kobiet oraz brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie wsparcie asystenta rodziny dla rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie

<p>dysfunkcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (dostępne trzy razy w tygodniu) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • brak opieki żłobkowej • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na wskazane mocne strony, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (dostępne trzy razy w tygodniu), monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, jak również niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej

z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej • ograniczony wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na wyłącznie mocne strony: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi,

realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – m.in. zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, jak również niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze (potrzeba zwiększenia liczby tych pracowników) • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych – Klub Seniora • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej – Uniwersytet Trzeciego Wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona wiedza na temat potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora • wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy,

dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze (choć występuje potrzeba zwiększenia liczby tych pracowników), funkcjonowanie na terenie gminy Klubu Seniora oraz zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej i edukacyjnej (Uniwersytet Trzeciego Wieku). Uwagę zwracają jednak zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, jak również występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy nieinformowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy nieprowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy,

a także informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich m.in.: brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, nieinformowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, nieprowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców, jak również rosnąca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • z uwagi na sytuację epidemiologiczną brak możliwości udziału przez kadrę pomocy społecznej w szkoleniach stacjonarnych warsztatowych • ograniczenie kontaktów międzyludzkich, brak spotkań integracyjnych ze względu na pandemię koronawirusa • brak zaangażowania społeczności lokalnej w podejmowanie działań poprawiających jakość życia
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia 	<ul style="list-style-type: none"> • migracja młodych osób, starzenie się społeczeństwa • nieumiejętność współpracy

<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością wolontarystyczną	<p>w budowaniu dobra wspólnego na rzecz społeczności lokalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • niski stopień więzi społecznych i wzajemnego zaufania • bezradność opiekuńczo-wychowawcza w rodzinach uzależnionych, niepełnych, wielodzietnych
---	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mocne strony, którymi są m.in.: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna, dostosowana do aktualnych potrzeb, podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu oraz popularyzowanie wśród mieszkańców gminy informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych. Słabe strony w tym obszarze mają związek z sytuacją epidemiologiczną, odczuwalną zarówno przez kadrę pomocy społecznej, jak i mieszkańców. Zwraca uwagę także brak zaangażowania społeczności lokalnej w podejmowanie działań mogących przyczynić się do poprawy jakości życia, natomiast, jeśli chodzi o zagrożenia, istotnym czynnikiem jest migracja młodych mieszkańców i starzenie się społeczności gminy, nadto dostrzegany jest niski stopień więzi społecznych i bezradność opiekuńczo-wychowawcza w rodzinach uzależnionych, niepełnych i wielodzietnych.

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Żychlin na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i zadań. Zadania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego**
7. **Rozwój kapitału i dialogu społecznego**

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026, jest następująca:

Gmina Żychlin, realizując idee społeczeństwa obywatelskiego, stwarza mieszkańcom warunki dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Realizacja wyznaczonych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU, BEZDOMNOŚCI, ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

cel operacyjny	zadania	czas realizacji
1. Pomoc mieszkańcom wymagającym wsparcia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi instytucjami i liderami społecznymi. 2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem na rzecz poszerzania wsparcia adresowanego do osób ubogich. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 6. Aktywne ograniczanie zjawiska dziedziczenia biedy oraz wyuczonej bezradności. 7. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem. 	
<p>2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i wsparcie dla osób poszukujących pracy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Podejmowanie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców, w tym wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 5. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych. 6. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 7. Poszerzanie współpracy z lokalnymi pracodawcami. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>

<p>3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy. 2. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	<p>działania ciągłe</p>
--	---	-------------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	15 121 251,60	15 950 000	UG/MGOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	649	600	MGOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					

ubóstwa	osoba	512	480	MGOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	469	445	MGOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	6	4	MGOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	8,6	7,6	MGOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	1 305	1 250	MGOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	9	11	MGOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	592	560	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	381	360	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	8,49	7,9	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających 	działania ciągłe

	<p>trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Wspierania inicjatyw mających na celu tworzenie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3. 9. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 10. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 11. Promowanie prawidłowego modelu rodziny. 	
<p>2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie. 2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 	<p>działania ciągłe</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 6. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 	
<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 6. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>korekcyjnych.</p> <p>7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	489	460	MGOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	104	90	MGOPS	
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	670	650	MGOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	23	20	MGOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	10	8	MGOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	1	1	MGOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	24	19	MGOPS	raz w roku

liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	29	23	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 206	1 150	MGOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	137	120	MGOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	43	48	MGOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Utrzymanie działalności Klubu Seniora i Uniwersytetu III Wieku. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych 	działania ciągłe

	i niepełnosprawnych.	
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	2 863	2 900	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	24,6	25,3	UG	raz w roku

liczba osób w wieku powyżej 61 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	58	65	MGOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	146	151	MGOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	74	80	MGOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	34	36	MGOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.	działania ciągłe

<p>i zdrowego stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 3. Dbłość o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 	
<p>2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.</p> <p>5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.</p>	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	działanie	Udział szkół w ogólnopolskim programie profilaktyki czerniaka.	wg możliwości organizatorów	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	<ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenie Przyjaciele Dwójki: pozalekcyjne zajęcia sportowe 112 godzin, - uliczny bieg trzeźwości, - impreza sportowa dla uczniów szkół podstawowych, - Stowarzyszenie Volley Team Żychlin: 	wg możliwości organizatorów	UG, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne	raz w roku

		<p>a) Turniej Siatkówki Plażowej Mężczyzn, b) Turniej Siatkówki Plażowej Dzieci, c) Wakacje z Siatkówką, d) Turniej Piłki Siatkowej Dzieci i Młodzieży, - Zajęcia sportowo- rekreacyjne prowadzone na boisku wielofunkcyjnym ORLIK, - Stowarzyszenie Bone Breakers Żychlin: a) Zajęcia dla młodzieży i dorosłych ze Sztuk Walk, - Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Żychlin SÓWKA, prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej w tym: a) 220 godzin zajęć na świetlicy,</p>			
--	--	---	--	--	--

		b) 67 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, c) 67 zajęć w czasie wolnym, d) 67 zajęć kulinarnych podczas przygotowania podwieczorków.			
badania profilaktyczne mieszkańców	badanie	- mammografia	wg możliwości organizatorów	UG, NGO-s, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
badania profilaktyczne dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	brak danych	wg możliwości organizatorów	UG, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa popełnione na terenie gminy	przestępstwo	139	120	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	- Unplugged – 84 uczniów szkół podstawowych i 70 rodziców, - Tukan – 80 uczniów szkół podstawowych.	wg możliwości organizatorów	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na	inwestycja/zł	brak danych	wg możliwości organizatorów	UG	raz w roku

drodze					
--------	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 	działania ciągłe

	6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	7	15	MGOPS	raz w roku

liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	28	30	UG, NGO-s, MGOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	brak danych	w zależności od zaistniałych potrzeb	UG, MGOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	brak danych	zgodnie z przyjętym harmonogramem prac Samorządu	UG, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU, BEZDOMNOŚCI, ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów

	<p>uzależnień oraz przemocy w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku,

	<ul style="list-style-type: none"> - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli. Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Gminy w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina.

W kolejnych latach wdrażania założeń strategii szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2020, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

Tabela 62. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026

dział klasyfikacji budżetowej	rok wdrażania założeń strategii					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
801	4 861 236,00 zł	5 007 073,08 zł	5 157 285,27 zł	5 312 003,83 zł	5 471 363,95 zł	5 635 504,86 zł
851	230 000 zł	236 900,00 zł	244 007,00 zł	251 327,21 zł	258 867,03 zł	266 633,04 zł
852	5 047 572 zł	5 198 999,16 zł	5 354 969,13 zł	5 515 618,21 zł	5 681 086,76 zł	5 851 519,36 zł

854	101 020,00 zł	104 050,60 zł	107 172,12 zł	110 387,28 zł	113 698,90 zł	117 109,87 zł
855	15 095 725,75 zł	15 548 597,52 zł	16 015 055,45 zł	16 495 507,11 zł	16 990 372,32 zł	17 500 083,49
razem	25 335 553,75 zł	26 095 620,36 zł	26 878 488,97 zł	27 684 843,64 zł	28 515 388,95 zł	29 370850,62 zł

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026 będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
5. Program Współpracy Gminy Żychlin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych z terenu gminy.

Projekt: Lokalny Punkt Konsultacyjny dla dzieci, młodzieży i rodziców w MOS Domostwo w Żychlinie.”

Wnioskodawca projektu:

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Domostwo, ul. Dobrzelińska 6, 99-320 Żychlin.

Cel główny projektu:

Eliminowanie przejawów zaburzeń zachowania u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym; kształtowanie kompetencji wychowawczych rodziców.

Miejsce realizacji projektu:

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Domostwo, ul. Dobrzelińska 6, 99-320 Żychlin.

Beneficjenci projektu:

Dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym oraz rodzice/opiekunowie mający trudności wychowawcze, postulujący wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dzieckiem.

Partnerzy:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- MONAR w Ozorkowie i Łodzi,
- lokalne stowarzyszenia,
- Żychliński Dom Kultury.

Czas realizacji projektu: od września 2020 r. do czerwca 2021 r.

Projekt: Środowiskowy Dom Samopomocy.

Wnioskodawca projektu:

Gmina Żychlin ze środków Urzędu Wojewódzkiego.

Cel główny projektu:

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, rehabilitacja i integracja międzypokoleniowa. Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych.

Miejsce realizacji projektu:

Budynek byłej Szkoły Podstawowej Nr 1 (lub inny).

Beneficjenci projektu:

Osoby niepełnosprawne, głównie chore psychicznie.

Partnerzy:

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Blisko Dziecka”, ul. Krasickiego 14, 99-320 Żychlin.

Czas realizacji projektu: od momentu powstania placówki przez minimum 10 lat.

Projekt: Klub Seniora.

Wnioskodawca projektu:

Gmina Żychlin ze środków rządowych.

Cel główny projektu:

Aktywizacja społeczna i integracja seniorów. Poprawa jakości życia osób starszych.

Miejsce realizacji projektu:

Żychliński Dom Kultury (pomieszczenia na dole budynku).

Beneficjenci projektu:

Osoby 55+.

Partnerzy:

Według uzgodnień partnerskich Żychliński Dom Kultury.

Czas realizacji projektu: zgodnie z wytycznymi programu rządowego.

Projekt: Mieszkania usamodzielnienia lub chronione.

Wnioskodawca projektu:

Gmina Żychlin.

Cel główny projektu:

Pomoc usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w wejściu w dorosłe życie poprzez możliwość zamieszkania w mieszkaniu tymczasowym (ochrona wychowanka przed powrotem do dysfunkcyjnej rodziny biologicznej).

Miejsce realizacji projektu:

Gmina Żychlin.

Beneficjenci projektu:

Wychowankowie powracający z pieczy zastępczej na teren gminy Żychlin.

Partnerzy:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Czas realizacji projektu: możliwie jak najszybciej.

Projekt: Budowa Centrum opiekuńczo-mieszkalnego o charakterze ponadgminnym.

Wnioskodawca projektu:

Gmina Żychlin.

Cel główny projektu:

Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym oraz wsparcia dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych.

Miejsce realizacji projektu:

Gmina Żychlin.

Beneficjenci projektu:

Osoby niepełnosprawne ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub I i II grupą inwalidzką.

Partnerzy:

Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji projektu: projekt do uruchomienia w ciągu 1-2 lat.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	89
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	21
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	21
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	21
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.....	22
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019.....	23
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	25
Tabela 9. Podmioty gospodarcze gminy w latach 2017-2019.....	25
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	26
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	26
Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	27
Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	27
Tabela 14. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	27
Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	29
Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2019 r.....	29
Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.....	31
Tabela 18. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie w 2019 r.	32
Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r.	34
Tabela 20. Baza noclegowa w 2019 r.	36
Tabela 21. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2017-2019.....	37
Tabela 22. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	37
Tabela 23. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	38
Tabela 24. Stan zatrudnienia w MGOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	40
Tabela 25. Wykształcenie kadry MGOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	40
Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	41
Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	42
Tabela 28. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	42
Tabela 29. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	42
Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	43
Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2017-2019	45
Tabela 32. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	46
Tabela 33. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	47
Tabela 34. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	47
Tabela 35. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019.....	48
Tabela 36. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	48
Tabela 37. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	51
Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.	51
Tabela 39. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019.....	53
Tabela 40. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.	54
Tabela 41. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy.....	60
Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	63
Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	63

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	64
Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MGOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	67
Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	67
Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	67
Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019	68
Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	68
Tabela 50. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	68
Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019.....	71
Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.....	74
Tabela 53. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019	75
Tabela 54. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019	76
Tabela 55. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	81
Tabela 56. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	81
Tabela 57. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019	84
Tabela 58. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019	85
Tabela 59. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	86
Tabela 60. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2017-2019.....	87
Tabela 61. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019	87
Tabela 62. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żychlin na lata 2021-2026.....	120

Wykresy

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	30
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	31
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	33
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	36
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	39
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	45
Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uświadczają się w gminie? ..	61
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	62
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?....	63
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	66
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	69
Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	69
Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	70
Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć? ..	77

Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	77
Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	78
Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	78
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	88